

Zana ya Urban Action

Zana ya Urban Action ni shughuli rahisi, za gharama nafuu, za kujifanyia mwenyewe ili kuwezesha ustahimilivu mijini. Shughuli hizi zinahitaji kiasi kidogo cha ufadhili; ni shughuli za muda mfupi; na zinatumia nyenzo na stadi zilizopo.

Zana hii ina moduli saba: Utangulizi wa Mawasiliano Bunifu ya Mijini, Kilimo cha Mijini, Onyo la Mapema na Uchukuaji Hatua wa Mapema, Suluhisho za Kiasili, Miji Ambapo Watu Wanaweza Kuishi. Kila moduli ina kadi moja ya muhtasari wa dhana, mfululizo wa kadi nne hadi tano za shughuli, na kadi ya sera ya jumla. Shughuli zinaweza kutekelezwa pamoja au zikiwa peke yake.

Ijaribu! Chagua moduli. Tafuta shughuli inayolingana na mahitaji ya jamii yako na ujuzi wako – kisha anza kazi!

Zana hii iliandaliwa na:

Ilifadhiliwa na:

**Tupe maoni yako!
Tutumie barua pepe kwenye
cities@climatecentre.org**

**au ujaze utafiti wetu katika
https://bit.ly/UAK_feedback**

Ukuaji wa miji na muktadha wa miji

Idadi ya watu wanaoishi mijini – sehemu zenye msongamano mkubwa wa wakazi wasiopungua 50,000 – imeongezeka zaidi ya maradufu katika miaka 40 iliyopita, na kufikia watu bilioni 3.5 mwaka 2015. Watu wengine bilioni 2.1 wakitabiriwa kuishi katika miji midogo na maeneo yenye watu wachache, idadi ya watu wanoishi mijini kote duniani itafika bilioni 5.6 (asilimia 62) kufikia mwaka 2050 . Umoja wa Mataifa unakadiria kuwa asilimia 90 ya ongezeko la idadi ya watu mijini litakuwa katika miji midogo na ya wastani katika mataifa yanayoendelea katika bara la Asia na Afrika.

Ukuaji wa miji wa haraka na usiopangiwa huongeza idadi ya watu wanaoathiriwa na mabadiliko ya hali ya hewa na majanga asili. Idadi kubwa ya miji mikubwa ulimwenguni imejengwa katika delta za mito na inakabiliwa sana na mafuriko na hatari zingine kwa sababu ya kuongezeka kwa matumizi ya sehemu zisizopenyeza maji, uchimbaji maji ya ardhini na uharibifu wa mazingira asili.

Mabadiliko ya hali ya hewa yanaipa miji changamoto kubwa, ambayo inajumuisha mifumo tata sana inayoingiliana kujumuisha masoko, mitandao ya kijamii na mazingira yaliyojengwa (nyumba, barabara na miundombinu mingine). Athari za mabadiliko ya hali ya hewa (kuongezeka kwa mvua, dhoruba, mafuriko, mawimbi ya joto na athari za ongezeko la mijini) zinatabiriwa kuongezeka katika miongo ijayo. Athari za muda mrefu ujao, kama vile kuongezeka kwa kiwango cha bahari, pia zinatabiriwa kutokea.

Miundombinu ya miji lazima iweze kustahimili athari hizi zote. Miundombinu inapoharibika, inadhoofisha biashara, masoko ya mitaa na huduma kama vile usafirishaji, usambazaji umeme na elimu. Janga linaloendelea la COVID-19 linaonyesha jinsi mifumo ya jiji inavyohusiana, na hatari zake mbalimbali – si tu kwa afya ya watu, bali pia kwa masoko na mifumo ya kijamii na kiuchumi.

Katika moduli hii, tunajifunza jinsi ya kutambua hatari zinazohusiana na mabadiliko ya hali ya hewa mijini na kutathmini mifumo ya mijini. Moduli nii imeundwa kusaidia kutambua jinsi mabadiliko ya hali ya hewa na athari nyinginezo husika zinavyoathiri ustahimilivu wa mifumo ya miji na jamii zinazoihudumia.

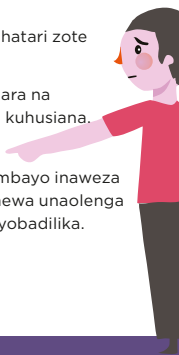
Kutambua hatari zinazohusiana na hali ya hewa katika jiji langu

Shughuli hii inakusudiwa kuhamasisha wafanyakazi na watu wa kujitolea kutambua hatari zinazohusiana na hali ya hewa na vizuizi kwa ustahimilivu wa jamii katika jiji, wilaya au jamii yao (kulingana na ukubwa wa jiji). Inachukua takriban dakika 40.

1. Unda vikundi vya watu 4-6 na ukipe kila kikundi ramani iliyochapishwa ya jiji. Mpe kila mshiriki vidokezo 10-15 vya kubandika.
2. Waombe washiriki wa kila kikundi wajadili na kuandika kwenye vidokezo vya kubandika, hatari zinazoikabili jamii katika maeneo tofauti ya jiji. Kisha ongeza vidokezo vya kubandika kwenye ramani ya jiji, kama ilivyoonyeshwa hapo chini (dakika 15). Angalia mahali ambapo hatari moja inawaathiri watu kote jijini - hii ni hatari ya jiji zima.
3. Waombe washiriki wa kila kikundi watambua hatari tatu kuu zinazohusiana na mabadiliko ya hali ya hewa; wajadili ikiwa hizi ni hatari za jiji zima au ni za eneo maalum la kijiografia; na warekodi maelezo haya kwenye vidokezo vya kubandika (dakika 15).
4. Waombe washiriki wa vikundi wajumuishe kwenye ramani moja hatari zote zilizoainishwa.
5. Tambua maeneo ambayo hatari zimekithiri kwa kuzichorea mduara na uwaombe washiriki watafakari ikiwa na kwa nini hatari zinaweza kuhusiana. (Dakika 5).
6. Fafanua matokeo ya shughuli hiyo katika ripoti ya ukurasa 1-2 ambayo inaweza kuwa mwanzo wa uchambuzi wa kina zaidi wa hatari za hali ya hewa unaolenga kuboresha ustahimilivu wa jamii za mijini katika hali ya hewa inayobadilika.

Tawi la jiji la **Semarang la Shirika la Msalaba Mwekundu la Indonesia**

lilikamilisha shughuli hii na kugundua kuwa hatari tatu kuu zinazohusiana na mabadiliko ya hali ya hewa ni mafuriko ya mara kwa mara, uhibitibi mbaya wa taka, na kuongezeka kwa mrundiko wa udongo/kufungana kwa vivuko. Mashauriano ya ufuatiliaji yalisababisha shughuli za kusafisha mito kwa kushirikiana na shule na pia kuwekwa kwa pampu za mafuriko na kupanda mikoko kwa kushirikiana na serikali ya mitaa.

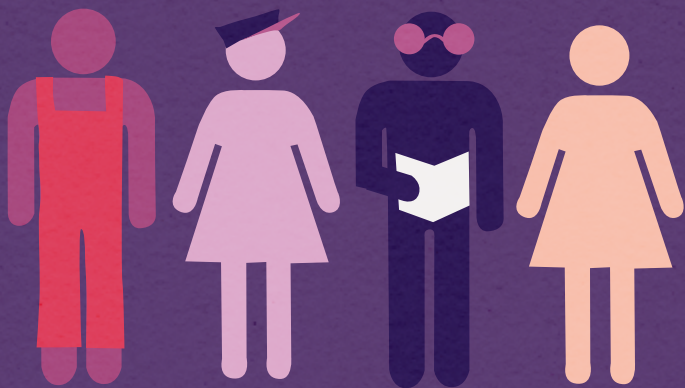
Kuchora ramani za mifumo ya majijini

Shughuli hii hutoa mwongozo kuhusu kuchora ramani na kuchambua jinsi hatari za hali ya hewa zinavyoweza kuathiri mifumo ya jiji.

Shughuli hii inaweza kutumika kukuza mikakati ya ustahimilivu wa miji au kuzifanya hatua maalum za kupunguza hatari za hali ya hewa ziwe kipaumbele. Inachukua dakika 40-60, kulingana na ukubwa wa jiji na kikundi.

1. Unda vikundi vya watu 4-6. Kila kikundi kinachora ramani ya jiji au kutumia ramani iliyopo.
2. Waombe washiriki wa vikundi wataje huduma wanazotumia kila siku, kama vile umeme/gesi, maji, usafiri wa umma, huduma za afya, elimu na waziongeze kwenye ramani.
3. Waombe washiriki wachore kila mfumo kwenye ramani kwa rangi tofauti.
4. Wakusanye washiriki katika kundi kubwa ili mjadili:
 - a. Ramani za kila kikundi zinafanana au kutofautiana kwa njia gani?
 - b. Washiriki walisahau huduma zozote (kwa mfano bandari, viwanja vya ndege, mitandao ya barabara, madaraja, mifumo ya usambazaji wa chakula na benki pia zimejumuishwa zote)?
5. Wakifanya kazi katika vikundi hivyo hivyo, waombe washiriki waeleze athari za awali au tukio linalohusiana na mabadiliko ya hali ya hewa ambalo lilisababisha kuharibika kwa mfumo/huduma.
6. Waombe washiriki wa vikundi wajadili vitendo ambavyo vitapunguza ukubwa wa athari na matukio yanayohusiana na mabadiliko ya hali ya hewa kwenye miundombinu na mfumo/huduma, kama vile:
 - a. kuanzisha huduma za usafi na vituo vya maji, hasa katika makazi ya vibanda
 - b. kutekeleza miradi ya upandaji miti tena ili kupanua/kurejesha sehemu zenye miti
 - c. kuandaa shughuli za uhamasishaji kuhusu mazingira/shughuli za kusafisha mazingira.

Shirika la Msalaba Mwekundu la Vanuatu lilikamilisha tathmini ya hatari na mpango wa utekelezaji wa Luganville - mji wake mkuu. Shughuli hii ilihusisha washikadau kutoka manisipaa, serikali za mitaa, mashirika ya kiraia na wafanyabiashara kuungana ili kupanga na kuchambua jinsi majanga ya hali ya hewa yanavyoliathiri jiji. Ikiungwa mkono na uchambuzi wa data saidizi, shughuli ya kuchora ramani ya mfumo iliongeza ufahamu wa washiriki kuhusu hatari zinazoikabili miji, huku ikiimarisha ujasiri wa Jumuiya ya Msalaba Mwekundu ya Vanuatu kushiriki katika maswala ya mijini.

Kutambua jamii zilizo katika hatari

Shughuli hii inasaidia kutambua jamii katika jiji ambazo ziko katika hatari zaidi ya kuathiriwa na aina tofauti za hatari. Shughuli hii inazingatia vikundi vya ushirika (vikundi vya watu wanaoshiriki maslahi/hali). Mtu mmoja anaweza kuwa mwanachama wa vikundi vingi vya ushirika, kwa njia rasmi au isiyo rasmi.

1. Unda timu ya kukuza dhana. Hii inaweza kuwa timu yako ya mradi, wawakilishi wa washirika muhimu au kikundi cha kijamii.
2. Mwombe kila mtu aandike orodha ya vikundi vya ushirika ambavyo anaweza kutambua katika jiji. Mifano inajumuisha walimu, madereva wa mabasi, wafanyakazi wa usafi wa mazingira, watu wenye ulemavu, watu wanaosafiri kwa baiskeli kwenda kazini, wafanyabiashara wadogo, watoto, wazazi. Kuna mifano mingine mingi. Kwa mfano, rejelea taaluma za watu, shughuli za kila siku, usafiri na vivutio.
3. Waombe washiriki waunde timu za watu watatu ili washiriki na kuunganisha vikundi vya ushirika ambavyo wameorodhesha. Waombe wanatimu wazingatie kama kuna makundi yoyote ya ushirika yameachwa, hasa yale yaliyo katika hatari zaidi ya kuathiriwa na majanga ya hali ya hewa, kisha wayaongeze kwenye orodha.
4. Waombe wanatimu watathmini ikiwa kila kikundi cha ushirika kina hatari ya kiwango cha 'juu', 'wastani', au cha 'chini' cha kuathiriwa na hatari fulani iliyotambuliwa.
5. Waombe wanatimu washiriki katika kundi la jumla jinsi walivyopanga vikundi tofauti vya ushirika. Andaa majadiliano kuhusu:
 - a. tofauti kati ya timu zote
 - b. vikundi vya ushirika ambavyo vilitajwa mara moja tu.
6. Katika kundi la jumla, bainisha vikundi vya ushirika vilivyo katika hatari zaidi, na kwa hivyo ambavyo vitapewa kipaumbele zaidi katika shughuli za kujiandalia majanga.

Kaunti ya Georgetown katika jimbo la South Carolina imeathiriwa na mafuriko makubwa. Watafiti waligundua kuwa si watu ambao waliishi katika maeneo ya chini kabisa waliokuwa katika hatari zaidi, kwa sababu mara nyingi walikuwa na bima ya mafuriko na kinga zingine kama rasilimali za ziada za kifedha. Badala yake, watu waliokuwa katika hatari zaidi ni wale ambao waliishi mbali zaidi na mto ambapo walidhaniwa kuwa katika hatari wastani ya kuathiriwa na mafuriko, na ambao walikosa mbinu za usalama wa kijamii au bima.

Kujenga ushirika

Kujenga ushirika ni njia bora ya kuboresha manufaa ya mpango kwa kupokea msaada kutoka kwa watu na taasisi zilizo na ujuzi na rasilimali za ziada. Mara nyingi, washirika wachache watakapojiunga, wengine wataanza kuuliza jinsi wanavyoweza kujiunga na kusaidia.

1. Tambua mpango huu. Andika rasimu ya maono fupi yatakayofikiwa. Fikiria maono makubwa – maono mahususi na yanavyoweza kutimia hutia moyo zaidi.
2. Tambua rasilimali zote zinazohitajika kufikia maono yako. Orodhesha kwa maneno maalum kama vile ujuzi, muda ambao watu watatumia, bidhaa, utagazaji katika vyombo vya habari nk. badala ya pesa.
3. Baini rasilimali unazoweza kuleta katika ushirika. Weka mikakati – zingatia thamani yako iliyoongezwa kwa kiwango cha juu zaidi.
4. Baini rasilimali za kipaumbele cha juu zaidi unazohitaji kutoka kwa washirika ili uanze. Baini kwa nini washirika watarajiwa wanaweza kupendezwa na mpango wako. Hii inaweza kuwa wanaona uwiano wa moja kwa moja na maono yako au sehemu zinazolingana kwa njia isiyo ya moja kwa moja. Tumia kipengele hiki kuunda wasilisho.
5. Kutana na kila mshirika akiwa pekee, ukianza na wale ambao wana uwezekano mkubwa zaidi wa kujiunga. Shiriki maono yako; kwa nini yeye ni mshirika muhimu; jinsi mpango huo unachangia malengo yake; mchango wa kipekee ambao unatarajia anaweza kuleta, na washirika na rasilimali ambazo tayari umejenga, pamoja na rasilimali zako mwenyewe.
6. Wakusanye washiriki na uanze.

Jijini Dar es Salaam, Tanzania, Shirika la Msalaba Mwekundu na Benki ya Dunia zilishirikiana na mamlaka ya jiji, Chuo Kikuu cha Ardhi, Chuo Kikuu cha Dar es Salaam, Drone Adventures na Timu ya Humanitarian OpenStreetMap (HOT) kuchora ramani ya kata kumi zinazokabiliwa na mafuriko mengi Dar es Salaam. Kila mshirika alichangia rasilimali za kipekee kwa juhudi hii: vyuo vikuu vilitoa wanafunzi wa upangaji wa miji, Shirika la Msalaba Mwekundu lilitoa utaalum wa kijamii, HOT ilitoa mafunzo, Benki ya Dunia ilitoa mbinu za kuiga mafuriko na Drone Adventures ilitoa kijindege cha kupiga picha za anga za maeneo yaliyokuwa yakichorewa ramani.

Ushirikiano wa kimataifa

Miji hutumia takriban asilimia 70 ya nishati na huzalisha asilimia 75 ya kaboni ulimwenguni. Lakini, kama vituo vikuu vya shughuli za kiuchumi na kijamii, pia hutoa fursa za kushughulikia sababu msingi na kupunguza athari za mabadiliko ya hali ya hewa. Kote ulimwenguni, serikali za miji/manispaa zinachukua hatua na kushirikiana kama mifumo ya miji mingi – kama vile C40 Cities na Local Governments for Sustainability (ICLEI) – ili kujenda miji endelevu isiyo na uchafuzi wa hewa. Vyama vya Kitaifa vinaweza kuboresha majukumu yao saidizi; na, kwa kushirikiana na serikali za mitaa, kuchangia katika juhudi za miji ili kupata suluhisho za jamii za kukabiliana na mabadiliko ya hali ya hewa.

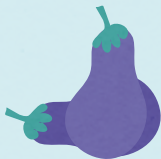
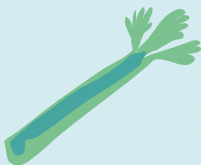
Kilimo cha mijini

Moduli hii inatoa njia rahisi na za kiutendaji za kukuza kilimo na suluhisho za kiasili kupitia shughuli katika bustani za mijini.

Bustani za mijini zina manufaa ya kimazingira, kijamii na kiuchumi. Shuleni, bustani hizi hukuza elimu ya mazingira, kilimo, chakula na lische. Mitaani, zinaongeza upatikanaji wa matunda na mboga za bei nafuu zilizopandwa humo, huku zikipunguza taka kupitia utengenezaji mbolea. Katika mbuga na maeneo mengine yenye mimea, bustani hutumika kama sehemu za burudani na shughuli za kukuza afya na siha; bustani hizi pia huongeza ushiriki wa kiraia na mshikamano wa kijamii. Bustani zinaweza kubadilisha maeneo ya mijini na kusaidia kuboresha hali ya hewa na udongo, na hali ya hewa ya jumla ya mijini. Bustani husaidia kuboresha upenyezaji wa maji kwa kuondoa sehemu ngumu; zinatoa njia bunifu za kukuza mimea mijini (kwa mfano paa na bustani wima); na ni matumizi bora ya sehemu wazi. Watu binafsi na jamii zinaweza kufaidika sana kimwili na kisaikolojia kwa kushiriki katika shughuli za kutengeneza bustani za mijini.

Moduli hii ina mikakati na shughuli zinazoboresha ufahamu na kusaidia ukuzaji wa aina tofauti za bustani za mijini, kulingana na muktadha wa eneo na rasilimali zilizopo.

BINGO

Mchezo wa Bingo ya bustani

Mchezo wa Bingo ya bustani unatokana na mchezo wa kawaida wa Bingo ambao kila mchezaji hufuta nambari kwenye kadi yake ya alama zinapotajwa na mwendeshaji mchezo. Katika mchezo wa Bingo ya bustani, nambari zilizo kwenye 'kadi za wachezaji' hubadilishwa kwa picha za matunda na mboga. Mwendeshaji wa mchezo husoma maelezo ya bidhaa hizi za bustani kwenye 'kadi za mafumbo' na kila mchezaji huzifuta kwenye kadi yake. Mshindi ni mtu ambaye hufuta matunda na mboga zote kabla ya mtu mwingine yeyote. Mchezo huu umekusudiwa watoto na vijana kuwahimiza kula chakula chenye afya, huku wakiongeza uelewa wao kuhusu kilimo, upatikanaji wa chakula na lishe.

1. Panga tarehe na wakati wa mchezo. Hii inaweza kuhusisha wanafunzi au klabu za vijana katika jamii yako.
2. Unda na uchapishe kadi za wachezaji zilizo na picha tofauti za matunda na mboga.
3. Andika maelezo ya matunda na mboga kwenye kadi za mafumbo. Tumia karatasi tofauti kwa kila tunda au mboga ili uweze kuzitaja moja kwa nyingine.
4. Toa kadi za wachezaji na mkubaliane kuhusu mtindo wa kukamilisha mchezo (yaani kwa kufuta matunda na mboga yaliyo kwenye safu wima, safu mlalo na mshazari, au kwa kutafuta bidhaa zote kwenye kadi ya mchezaji).
5. Chora kadi za mafumbo moja kwa nyingine. Washiriki kisha watatafuta na kuweka alama picha inayolingana na bidhaa kwenye kadi yao ya wachezaji. Mtu wa kwanza atakayeweka alama sahihi kwenye picha kwa muundo sahihi atashinda mchezo huu.

Food for Life nchini Uingereza hufanya kazi kubadilisha utamaduni wa chakula katika shule za chekechea, shule na vituo vingine. Katika miaka 15 iliyopita, imekuwa ikikuza elimu ya chakula na kuwashirikisha wanafunzi na familia zao katika shughuli za kuburudisha ambazo zinaongeza ufahamu wa upatikanaji wa chakula na kilimo. Aina hii ya njia mbadala inayotumia shughuli za kufundisha imeonekana kuwa mwafaka kwani shule zinazoshiriki katika **Food for Life** zimeshuhudia ongezeko la matumizi ya chakula shuleni na pia mahudhuri ya shule.

Mradi wa Tuanze kulima

Mradi wa Tuanze kulima huwahimiza wanajamii kubuni na kujenga bustani za mijini katika sehemu zenye mimea za jamii, mashamba ya nyuma ya nyumba au uwanja wa shule. Kushiriki huwapa wakazi ujuzi wa kutunza bustani na kuboresha maarifa yao ya kilimo cha mijini, mabadiliko ya hali ya hewa na mazingira, upatikanaji wa chakula na lishe.

1. Shirikiana na serikali za mitaa kutambua sehemu mwafaka za kukuza bustani ya mijini (k.v. sehemu ya umma isiyotumika, sehemu ya mtu binafsi, shamba la nyuma ya nyumba au uwanja wa shule). Tafuta idhini ya kubadilisha sehemu hiyo iwe bustani. Hakikisha kuwa sehemu hii ni salama na inaweza kufikiwa kwa urahisi, iko karibu na chanzo cha maji na inafikiwa na mwangaza wa jua wa kutosha.
2. Shirikisha wanajamii kubuni bustani (k.m. viongozi, wafanyabiashara, walimu, wazazi, watoto). Chagua mimea kulingana na aina ya mchanga na msimu wa mwaka, au hata kutokana na kitabu cha hadithi za watoto au mapishi maarufu. Wasiliana na watengenezaji bustani wenye ujuzi ikihitajika.
3. Baada ya kununulia mbegu, mimea, vifaa na zana, panga siku ya kuandaa shamba na kupanda bustani. Shirikisha jamii nzima. Wezesha kupasha maarifa ya utunzaji bustani kutoka kizazi kimoja hadi kingine kwa kuwahimiza watu wazee na vijana kushirikiana.
4. Unda mpango wa utunzaji bustani, na upange ratiba ya kunyunyizia mimea maji, kupalilia, kupogoa na kutunza. Kumbuka kuishirikisha jamii nzima.
5. Wahimiza wanajamii kutumia bustani kama chanzo cha chakula. Panga siku ya kuvuna na kugawana mazao.

Kufuatia Kimbunga kwa jina Omar mwaka 2008, **FAO** iliunga mkono mpango wa mashamba ya nyumbani nchini Antigua na Barbuda, ambapo kulikuwa na upungufu wa chakula na ongezeko la bei, mambo yaliyosababishwa moja kwa moja na uharibifu wa kimbunga. Kwa sababu ya umaarufu mkubwa wa mpango huo, serikali ilitangaza rasmi tarehe 22 Aprili kuwa **Siku ya Kitaifa ya Mashamba ya Nyumbani** na sasa inaadhimishwa kila mwaka. Mashamba ya nyumbani yanaongeza upatikanaji wa chakula wa jamii na pia kusaidia kuunganisha watu pamoja.

Mchezo wa Jenga Mjini

Shughuli hii inakuza utunzaji bustani mijini ambapo nafasi ni ndogo. Bustani huwa na muundo wa mnara, sawa na muundo wa matofali yaliyopangwa katika mchezo wa Jenga. Bustani wima ni rahisi kutengeneza na kutunza. Zinahitaji vikingi vya mbao, nguzo za mawe au kuta imara, na mimea hupangwa ili ikue ikielekea juu badala ya nje.

1. Shirikiana na wamiliki wa majengo na mamlaka za mitaa kutambua nafasi mwafaka za kujenga bustani wima (k.v. paa, sehemu tupu au isiyotumika, sehemu ya nyuma ya nyumba, kichocho au nafasi nyingine iliyo karibu na nyumba au majengo). Hakikisha kuwa sehemu hii ni salama na inaweza kufikiwa kwa urahisi, iko karibu na chanzo cha maji na inafikiwa na mwangaza wa jua wa kutosha na kuwa na muundo wimo.
2. Buni na upange bustani wima ukishirikiana na wamiliki wa majengo na wakaazi wa mahali ambapo unapanga kujenga. Chagua mimea inayokua ikiwa wima. Kadiria kiasi cha udongo, maji na jua kinachohitajika. Wasiliana na watengenezaji bustani wenye ujuzi ikihitajika.
3. Baada ya kununulia mbegu, mimea, vifaa na zana, panga siku ya kujenga muundo wima na kuandaa shamba na kupanda bustani. Shirikisha wakaazi wa jengo lote na, ikihitajika, jamii nzima.
4. Unda mpango wa utunzaji bustani, na upange ratiba ya kunyunyizia mimea maji, kupalilia, kupogoa na kutunza. Kumbuka kuwashirikisha wakaazi wa jengo lote na jamii nzima.
5. Wahimize wahusika kutumia bustani kama chanzo cha chakula. Panga siku ya kuvuna na kugawana mazao.

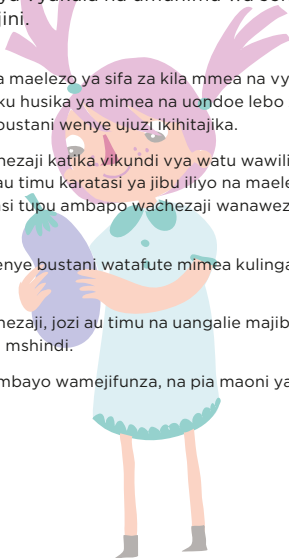
Katika makazi ya mabanda ya **Kibera, Nairobi** – ambapo uhaba wa chakula umeenea na nafasi ni ndogo – wakaazi wamepata njia nzuri ya kufanya ukulima wa mijini: bustani wima za gunia kwa kutumia mifuko iliyochakatwa upya au mifuko ya saruji inayoweza kuoza. Zaidi ya wakulima 1,000 wanatumia mbinu hii kukuza mboga kwenye paa na vichocho vyembamba ili kulisha familia zao na kuongeza mapato yao.

Mchezo wa kutambua mimea

Mchezo wa kutambua mimea ni mchezo ambao unajumuisha kutembea katika bustani ya mijini kutambua mimea kulingana na maelezo ya sifa zake na maeneo vyanzo ya mimea hii. Mchezo huu rahisi umeundiwa watoto wa shule na pia klabu za vijana na za baada ya masomo. Kwa kucheza mchezo wa kutambua mimea, vijana hujifunza zaidi kuhusu tamaduni ya vyakula na umuhimu wa sehemu zenye mimea, hasa bustani za mijini.

1. Tengeneza kadi za vidokezo zilizo na maelezo ya sifa za kila mmea na vyanzo vyake. Ingiza kadi kwenye masanduku husika ya mimea na uondoe lebo za mmea. Wasiliana na watengenezaji bustani wenye ujuzi ikihitajika.
2. Ikiwa kundi ni kubwa, wapange wachezaji katika vikundi vya watu wawili au timu ndogo. Mpe kila mchezaji, jozi au timu karatasi ya jibu iliyo na maelezo ya mmea na, karibu na kila mmoja, nafasi tupu ambapo wachezaji wanaweza kuandika majina sahihi ya mmea.
3. Waambie wachezaji wazunguke kwenye bustani watafute mimea kulingana na vidokezo ambavyo wamepewa.
4. Baada ya dakika 15, wakusanye wachezaji, jozi au timu na uangalie majibu yao. Yeyote aliye na majibu sahihi zaidi ni mshindi.
5. Waulize wachezaji mambo mapya ambayo wamejifunza, na pia maoni yao ili kusaidia kutunza bustani.

Kuna bustani za mijini zinazoendeshwa na jamii kote Marekani ambazo hutoa mazao freshi, bidhaa za kujitengenezea nyumbani na sehemu salama za umma za shughuli za familia. Hizi zinajumuisha **Detroit Black Community Food Security Network**; **Nuestras Raíces** mjini Holyoke, Massachusetts; na **East New York Farms!** Mjini Brooklyn, New York. Hapa, watu wa kujitolea, wakubwa kwa wadogo, wamejumuishwa kushiriki maarifa kuhusu utengenezaji bustani, ujuzi na mitazamo, nao washiriki wana nafasi ya kugundua zaidi kuhusu tamaduni ya chakula ya jamii.

Ushirikiano wa kimataifa

Bustani za mijini hukuza uwezo wa kujitolea na kushirikiana kazini, na kutumia fursa kimazingira, kijamii na kiuchumi.

Ni njia nzuri ya kuimarisha upatikanaji wa chakula kwa kuongeza ufikiaji wa chakula chenye lishe nyumbani na shuleni kulingana na Lengo la 2 la Maendeleo Endelevu: “Kumaliza njaa, kuhakikisha upatikanaji wa chakula na kuboresha lishe na kukuza kilimo endelevu’ na, haswa, Azimio la 2.1 “Kabla ya 2030, kumaliza njaa na kuhakikisha upatikanaji wa chakula salama, chenye lishe na cha kutosha mwaka mzima kwa watu wote, hasa masikini na watu walio katika mazingira magumu, ikijumuisha watoto wachanga’.

Bustani za mijini hukuzwa karibu na watu na hutoa suluhisho asili kulingana na Lengo la 13 la Maendeleo Endelevu: “Kuchukua hatua za haraka kupambana na mabadiliko ya hali ya hewa na athari zake’; na, haswa, Azimio la 13.1 ‘Kuimarisha ustahimilivu na uwezo wa kukabiliana na hatari zinazohusiana na hali ya hewa na majanga ya asili katika nchi zote”.

Maji, Usafi Binafsi na Usafishaji Mazingira Mjini

Maji, Usafi wa Mazingira na Usafi wa Kibinafsi kwa pamoja hujulikana kama WASH; na kila mojawapo ya vipengee hivi vitatu hutegemeana. Bila vifaa vya kutosha vya WASH, magonjwa yanayosambazwa kwa maji yanaweza kuongezeka (kwa mfano kuharisha, kipindupindu na homa ya matumbo), magonjwa yanayosambazwa na viini yanaweza kukithiri (kwa mfano malaria, homa ya kidingapopo na homa ya manjano) na huduma za msingi za afya zinaweza kuzidiwa. Kuongezeka kwa mabadiliko ya hali ya hewa kunasababisha mikurupuko ya magonjwa yanayosambazwa na maji na viini, na kusababisha matatizo ya afya ya umma. Ni muhimu kufanya upatikanaji wa maji safi, usafi wa kimazingira na uwezo wa kudumisha usafi wa kibinafsi kuwa kipaumbele.

WASH mara nyingi huzingatiwa kuwa utoaji wa miundombinu na teknolojia, haswa katika maeneo ya mijini. Hata hivyo, bila pia kuwahamasisha watu kuhusu usafi na kubadilisha tabia zao (k.m., mikono inaweza kusambaza virusi, bakteria, vijidudu na viini vingine mwilini, kwa hivyo kunawa mikono vizuri ni hatua muhimu) utoaji wa vipengele vya WASH pekee hauwezi kupunguza kiwango cha magonjwa na vifo.

Watu masikini wa mijini na wakazi wa vibandani mara nyingi ndio walio katika hatari zaidi ya kuambukizwa magonjwa kutokana na ukosefu wa vipengee vya WASH. Kwa hivyo ni muhimu kuzingatia maeneo haya.

Mashindano ya kutenganisha taka za nyumbani

Kutenganisha taka katika chanzo chake ni hatua rahisi ya kuichakata upya, na pia sehemu muhimu ya mfumo wowote wa udhibiti taka ngumu. Taka inaweza kugawanywa katika angalau vikundi viwili – taka nyevu (kwa mfano taka ya jikoni) na taka kavu (k.m., karatasi, kadibodi na plastiki). Tuzo zinaweza kuwa njia bora ya kuhimiza familia kutenganisha taka na kushiriki mazoea bora.

1. Anzisha ushirikiano kati ya serikali za mitaa, taasisi za kiraia na kampuni za kibinafsi za kuokota taka. Weka lengo la kutenga taka ya nyumbani / kiwango cha kuchakata upya.
2. Pia shirikiana na vyama vyovyote vya mtaani na mashirika yasiyo ya kiserikali ya eneo husika. Washirika hawa wanaweza kufanya jukumu muhimu kukuza ufahamu wa umuhimu wa kuchakata upya, kubadilisha tabia za watu kuhusu uchakataji upya; na baadaye, kuwatambua washindi ili kuwatuza kwa mabadiliko waliyofanya.
3. Amua mahali ambapo mpango huu utafanyika kwa kushauriana na wadau wote. Tengeneza nyenzo za kukuza ufahamu wa familia kuhusu suala hili na kubadilisha tabia zao kuhusu uchakataji upya.
4. Zindua mpango na uangalie maendeleo ya familia kila wiki 4–6. Tambua familia ambayo imefanikiwa zaidi kuchakata upya, kwa kuzingatia utenganishaji wao wa taka wanaipokusanya na, kwa hivyo, kiwango kidogo zaidi cha taka iliyochanganywa ambayo inafika katika eneo la utupaji taka.
5. Pangia tamasha ya tuzo mbele ya viongozi na waheshimiwa wa eneo lako.

Mjini **Coimbatore, India**, maafisa wa jiji – wakishirikiana na **ICLEI South Asia** na mashirika yasiyo ya kiserikali ya karibu – walizindua Mradi wa **SUNYA (Kumaliza Taka Kusini mwa Asia)** ili kufikia asilimia 100 ya kuchakata taka katika wadi namba 23 ya jiji hili. Lengo la mpango huu ni kutenganisha taka katika chanzo chake. Familia zinahimizwa kushiriki, na tuzo zinatolewa kwa wachakataji bora zaidi.

Mabadiliko ya tabia kwa wafanyakazi wa usafi wa mazingira

Wafanyakazi wa usafi wa mazingira hushughulikia vyoo vya umma, maji taka, mifereji ya maji chafu na kudumisha mashimo na pia usimamizi wa taka ngumu. Kufanya kazi katika mazingira haya hatari kunaweza kusababisha matatizo ya kiafya. Shughuli ifuatayo imebuniwa kuwasaidia wafanyakazi wa usafi wa mazingira kutambua umuhimu wa kuvaa mavazi ya kinga na kunawa/kutakasa mikono yao vizuri na mara kwa mara.

1. Shirikiana na mashirika yasiyo ya kiserikali, miungano na vyama vya wafanyakazi kuendeleza mradi huu. Shughuli zinaweza kujumuisha kukuza ufahamu kati ya wafanyakazi wa usafi wa mazingira kuhusu umuhimu wa kunawa mikono na/au kusambaza mavazi ya kinga na vifaa vingine vya usalama.
2. Fanya uchambuzi wa hali ili kubaini mapungufu ya maarifa na zana za wafanyakazi wa usafi wa mazingira. Weka shabaha ya jumla na malengo ya muda mfupi ya shughuli za kuboresha ufahamu na mabadiliko ya tabia.
3. Washirikishe watoa huduma, serikali za mitaa na hata wizara za kitaifa kuidhinisha, kurasimisha na katika uwezekano wa kufadhili mpango huo.
4. Anzisha mpango huo na upange mkutano wa kwanza wa wafanyakazi wa usafi wa mazingira ili kueleza umuhimu wa kunawa mikono kabisa na mara kwa mara na, ikihitajika, uwape mavazi ya kinga na vifaa vingine vya usalama.
5. Kabidhi mpango huo kwa serikali za mitaa ili zifanye mipango ya baadaye, utekelezaji na ufuatiliaji.

Mjini **Ouagadougou, Burkina Faso**, vyoo vya shimo na tanki za taka choo kwa ujumla hutolewa na watu wenyewe. **Chama cha Wafanyakazi wa Kutoa Taka Choo (ABASE)**, kwa kushirikiana na serikali za mitaa, mashirika yasiyo ya kiserikali na mtoa huduma, walizindua mpango wa kuboresha afya na ustawi wa wafanyakazi wa usafi wa mazingira kupitia mpango wa kutoa uhamasisho. **ABASE** pia iliwachanja wafanyakazi wa usafi wa mazingira na kuwapa mavazi ya kinga na vifaa vingine vya usalama.

Warsha za kufundisha kunawa mikono shuleni

Mikono inaweza kusambaza virusi, bakteria, vidudu na viini vingine mwilini, na kusababisha magonjwa kama vile kipindupindu, kuhara damu, hepatitis A, COVID-19 na homa ya matumbo. Kinga ya kwanza ni kunawa mikono kabisa na mara kwa mara kwa kutumia sabuni na maji. Ni muhimu kuwafundisha watoto wa shule kuhusu umuhimu wa usafi, ambao pia hutumika kama wajumbe muhimu ambao hupeleka ujuzi huu nyumbani kwa wazazi wao.

1. Bainisha shule ambapo warsha hiyo itafanyika. Omba ruhusa kutoka kwa mamlaka ya elimu ya eneo lako, shule na mwalimu mkuu. Pamoja, pangieni ratiba ya warsha.
2. Amua ujumbe wa kuwasilishwa kwenye warsha, kama vile jinsi na wakati wa kunawa mikono kwa sabuni na maji, na njia ambazo watoto wa shule wanaweza kushirikisha wazazi wao nyumbani. Tengeneza mabango ya kuelimisha na uyaweke karibu na beseni za shule na katika sehemu zingine muhimu.
3. Panga warsha ya kwanza; pangia uwasilishaji na shughuli zozote za watoto.
4. Wafunze angalau walimu wawili kuongoza warsha zijazo. Waonyeshe mbinu ya kunawa mikono na jinsi ya kupeleka ujumbe huu muhimu kwa wazazi kupitia watoto. Kabidhi jukumu la kuandaa na kuwasilisha warsha kwa walimu.
5. Zingatia kuhusisha kampuni za sabuni, kampuni za huduma za maji, mamlaka za mitaa na vyombo vya habari. Hatua hii inaweza kusaidia kufanya warsha hii katika shule zingine ili uwe mchakato unaoendelea

Nchini Kambodia, Indonesia, **Jamhuri ya Kidemokrasia ya Lao na Ufilipino**, mpango wa **Fit for School** ulioundwa na GIZ unakusudia kukuza usafi shuleni. Kunawa mikono mara kwa mara kwa sabuni na maji ni sehemu muhimu ya mpango huu na utafiti wa hivi majuzi uliofanywa na waandalizi wake uligundua kuwa asilimia 28 ya watoto wa shule sasa wananawa mikono baada ya kwenda msalani, ikilinganishwa na asilimia 3 tu ya watoto katika shule zingine. Mpango huu umejumuishwa hivi majuzi katika mipango ya WASH ya shule.

Mifumo ya kuvuna maji ya paa za nyumba

Athari mseto za ukuaji wa miji unaoendelea, na mabadiliko ya hali ya hewa husababisha ukosefu wa maji mijini. Kuweka mifumo ya kuvuna maji ya mvua kunaweza kuongeza kiasi cha maji yaliyopo kwani wakazi wanaweza kutumia maji ya mvua kusafisha, kuosha na kunyunyiza bustani (lakini si kunywa). Kupata sehemu ya jamii inayoshirikiwa, kama vile paa, ya mfumo wa kuvuna maji ya mvua kutahimiza umiliki na utunzaji na kusaidia kukuza mshikamano wa jamii.

1. Anzisha ushirikiano na serikali ya mtaa; panga kutembelea mfumo uliopo wa kuvuna maji ya mvua ili ufahamu jinsi inavyofanya kazi
2. Kokotoa kiwango cha maji yanayoweza kukusanywa katika maeneo tofauti ya vyanzo kwa kutumia fomula: jumla ya maji yaliyovunwa = eneo \times mgawo wa mtiririko \times mvua. Kipengee cha mgawo wa mtiririko hutegemea chanzo cha maji (kwa mfano kwa paa ni 0.75-0.95).
3. Chagua chanzo cha maji ambapo maji ya mvua yatakusanywa. Sehemu za jamii zinaweza kuwa shule, majengo ya serikali na sehemu za ibada. Shirikisha wanajamii kutafuta eneo sahihi.
4. Wasiliana na wanajamii kuhusu muundo wa mfumo; kwa mfano, ikiwa mnapaswa kuwa na tanki la kuhifadha maji la chini ya ardhi au tanki la maji la chuma, kulingana na uwezekano wa kituo husika. Kawaida, asilimia 5 ya mvua inayopatikana kila mwaka kiasi mwafaka cha kukokotoa kiasi cha tanki la kuhifadhi linalohitajika.
5. Jenga mfumo wa kuvuna maji ya mvua kwa kutumia mbinu na vifaa vya eneo husika. Hakikisha gharama ni za kiwango cha chini kwa kuwashirikisha wanajamii wenye ustadi unaofaa kutafuta na kukusanya vifaa.
6. Kubaliana na uwakabidhi wanajamii shughuli za uendeshaji na matengenezo.

Kwa kushirikiana kwa karibu na Serikali ya **Sri Lanka na UNDP, Shirika la Msalaba Mwekundu la Sri Lanka** linatekeleza Mradi Stahimilivu wa Usimamizi wa Maji Unaolinda Hali ya Hewa. Hii inajumuisha kuweka mifumo ya kuvuna maji ya mvua katika maeneo kavu ya nchi ili kuboresha upatikanaji wa maji nyakati hizi za mabadiliko ya hali ya hewa. Kuhamasisha jamii kutumia mifumo hii ilikuwa hatua muhimu ya kwanza ya Jamii ya Kitaifa; na hadi sasa, mradi huo umenufaisha familia 542 katika jiji la Kurunegala.

Ushirikiano wa kimataifa

WASH ni muhimu kwa afya na siha ya watu. Shughuli zinazohusiana na WASH pia zinachangia kuwezesha miji kustahimili hali ya hewa.

Shughuli katika moduli hii zinahusiana na kanuni na michakato mbalimbali ya kimataifa. Kwa mfano, kutenganisha taka kwenye chanzo chake hukuza uchakataji upya na kukuza uchumi wa miji wenye vipengee vingi vinavyotegemeana, ambavyo hulenga kuboresha matumizi ya rasilimali kupitia kanuni za 3R – Punguza, Tumia Tena na Chakata Upya.

Hatua kuhusu afya, usalama na usafi wa wafanyakazi wa usafi wa mazingira mijini huhakikisha haki zao za kimsingi zimelindwa, ambazo zinahusiana na afya na usalama kazini. Kunawa mikono kabisa na mara kwa mara kwa kutumia sabuni na maji ni hatua rahisi ambayo kila mtu anaweza kuchukua ili kujikinga na maambukizo ya bakteria na virusi, kama vile COVID-19. Na kuvuna maji ya mvua kunaweza kusaidia rasilimali za maji zilizopo kama sehemu ya Usimamizi Jumuishi na Uliogatuliwa wa Rasilimali za Maji.

Vitendo chini ya WASH pia vinachangia moja kwa moja kwa Malengo ya Maendeleo Endelevu yafuatayo: SDG ya 11 miji na jamii endelevu; SDG ya 6 maji safi na usafi wa mazingira; SDG ya 13 kudhibiti hali ya hewa; SDG ya 3 afya na siha njema; SDG ya 12 matumizi na uzalishaji wenye uwajibikaji; SDG ya 1 kuangamiza umaskini katika aina zake zote kila mahali; na SDG ya 8 kazi mwafaka na ukuaji wa uchumi.

Suluhisho za kiasili

Suluhisho za kiasili (NbS) ni vitendo vinavyoambatana na, na kuimarisha maumbile asili ili kusaidia kutatua changamoto za kijamii. Zinaweza kuwa mazingira ya asili au mifumo iliyoundwa na kubuniwa ambayo inatumia michakato asili kuwezesha ustawi wa binadamu. Zinaweza kuwa ardhi nyevu na misitu (mifumo ya ikolojia) au bustani za maji ya mvua zilizobuniwa, na paa au kuta za bluu na kijani.

Kutumia sehemu yoyote kwa njia nzuri kunapaswa kulenga kutoa huduma na faida nyingi – hasa ikizingatiwa kuwa kuna sehemu chache zinazopatikana jijini. Suluhisho za kiasili hutimiza malengo haya kwa njia tofauti, kwa mfano, kwa kukinga jamii dhidi ya mafuriko na ukame; kupunguza athari ya joto la mijini; kuboresha hewa; na kupunguza gharama za huduma za afya. Wakati huo huo, suluhisho hizi huongeza umaridadi wa jiji; kuboresha mshikamano wa kijamii; na kukuza usafiri unaolinda mazingira, kama vile kujenga njia za kutembea na za kuendeshea baiskeli kwenye bustani za umma. Suluhisho za kiasili hata zinaweza kuzidisha thamani ya nyumba na mashamba yaliyo karibu, na mapato (ya eneo) ya kodi ya serikali yanayohusiana.

Kuanzia viwango vya jiji lote hadi viwango vya mitaa na familia, Suluhisho za kiasili zinaweza kubuni mazingira salama, yenye afya na ya kufurahiwa kwa watu na maumbile.

Mpango wa kuondoa mawe

Mpango wa kuondoa mawe ni kampeni ambayo unaweza kuandaa katika jiji au mtaa wako. Mpango huu hulenga kuondoa sakafu za mawe, vigae vya saruji au sehemu za lami za kando ya barabara na kupanda mimea na miti. Hatua hii inaweza kupunguza mtiririko wa maji ya dhoruba, joto kali na uchafuzi wa hewa, na kuongeza sehemu mazingira ya kuishi wanyama na kukuza mimea, kivuli, mitishamba (dawa) au mazao midogo.

1. Anzisha kampeni ya mitandao ya kijamii ya shule na jamii nzima ya kutafuta mabingwa – haswa vijana – washiriki katika shughuli hii.
2. Tambua sehemu za kwanza za bustani na utafute idhini zinazohitajika, kabla ya kuondoa sakafu za mawe, vigae vya saruji au sehemu za lami za kando ya barabara na kuzibadilisha kwa miti asili na ya matunda, maua na mitishamba. Tangaza kwenye mitandao ya kijamii. Hakikisha umechukua tahadhari za usalama zinazohitajika na umetupa taka kwa njia sahihi.
3. Zindua kampeni hiyo kwa kuzisaidia familia za eneo lako 'kuondoa mawe' karibu na nyumba zao. Himiza shule na majengo ya umma kupanda mimea kwenye sehemu za maegesho yao au viwanja vya michezo. Shirikisha serikali za mitaa pia kutambua sehemu na barabara za jamii za kubadilisha.
4. Chochea shughuli zaidi kupitia hafla na udhamini. Kwa mfano, kwa kuiomba kampuni izipe shule za karibu mimea, au kusherehekea mita 100 za kwanza za sakafu za mawe, vigae vya saruji au sehemu za lami za kando ya barabara zilizoondolewa au miti iliyopandwa.
5. Shirikiana na vyuo vikuu kurekodi upungufu wa joto na mtiririko wa maji ya mvua pamoja na kuimarika kwa mazingira na ubora wa hewa kufuatia kampeni hii. Alika viongozi kutembelea sehemu ambapo shughuli inafanyiwa.

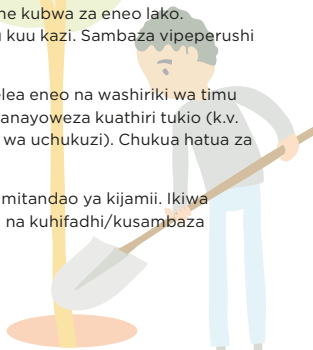
Operatie Steenbreek ni kampeni ya kupanda mimea kwenye sehemu za miji nchini Uholanzi. Zaidi ya washirika 150 wanahusika, ikijumuisha majimbo, manispaa, bodi za maji, mashirika ya makazi, kampuni na mashirika yasiyo ya kiserikali. Kampeni hii inatumika kubadilisha sehemu za kando ya barabara za kibinafsi na za umma kwa mimea mbalimbali, kwa usaidizi wa wakaazi na wafanyabiashara. Hatua hii husaidia miji kukabiliana na mabadiliko ya hali ya hewa, kupunguza joto kali, kuboresha mazingira na kuboresha maisha ya wakaazi wa jijini. Ili upate maelezo zaidi: www.steenbreek.nl

Kuhamasisha jamii kuhifadhi mazingira

Kuhamasisha jamii kuhifadhi mazingira ni njia bora ya kuboresha jiji. Shughuli zinazofanywa zinajumuisha kuondoa taka kwenye mbuga au karibu na maziwa; kupanda miti; kufungua tena njia za maji zilizofungwa; au kuandamana ili kudai ulinzi mazingira asili ya jiji yanayotishiwa na shughuli za ujenzi.

1. Kutana na wawakilishi kutoka wa jamii ili wakufahamishie mahali ambapo mazingira asili yanahatarishwa zaidi. Shirikisha mashirika yasiyo ya kiserikali ya maendeleo ya kimazingira na kijamii pamoja na mashirika ya kijamii ambayo yanaweza kutaka kutoa usaidizi. Kubaliana kuhusu lengo pamoja na uchague waratibu wa vyombo vya habari (mitandao ya kijamii), nyenzo na uhamasishaji.
2. Chagua tarehe mwafaka wakati washiriki wanapatikana, ambayo itavutia vyombo vya habari na haipishani na hafla zingine kubwa za eneo lako. Orodhesha vitu vinavyohitajika na uigawie timu kuu kazi. Sambaza vipeperushi kwenye jamii na mtandaoni.
3. Panga siku ya shughuli hii, ukianza na kutembelea eneo na washiriki wa timu kuu. Kwa usaidizi wao, fikiria kuhusu matatizo yanayoweza kuathiri tukio (k.v. hali ya hewa, msongamano wa magari, mgomo wa uchukuzi). Chukua hatua za kupunguza matatizo haya.
4. Tekeleza shughuli na uchapishie taarifa kwenye mitandao ya kijamii. Ikiwa shughuli itarudiwa, chagua mtu atakayeongoza na kuhifadhi/kusambaza nyenzo nk.

Katika Jiji la Panama, nchini Panama, Wetlands International – shirika la kimataifa linaloshughulika kudumisha na kurejesha ardhi nyevu na rasilimali zake kwa watu na mazingira – illandaa msururu wa shughuli za kusafisha katika ardhi nyevu karibu na Juan Diaz, ikishirikiana na **Ushirika wa Jamii (Association of Communities)**. Ushirika ulihamasisha jamii na kuchagua sehemu ya kufanyia shughuli hii, nayo Wetlands International ilitoa vifaa na kuhamasisha usaidizi mpana zaidi. Pamoja, walipunguza kuongezeka kwa maji na kusafisha mifereji ya maji katika jamii inayokabiliwa na mafuriko, ambayo iko pwani ya Panama Bay. Baadaye, vifaa vilipeanwa kwa jamii ili iweze kurudia kazi hiyo baadaye.

Bustani ya maji ya mvua

Bustani za maji ya mvua hukusanya, kuloweka na kuchuja maji ya mvua yanayotiririka na zinaweza kuwekwa katika familia au sehemu za biashara/viwanda. Bustani za maji ya mvua husaidia kuzuia mafuriko na ukame kwani hupunguza shinikizo kwenye mfumo wa mifereji ya maji mijini na kujaza tena chemichemi za maji. Zinaweza pia kutumika kama mazingira madogo na kupamba mazingira yaliyojengwa.

1. Bustani ya maji ya mvua inapaswa kujengwa katika mahali pa chini kabisa shambani; angalau mita 2.5 kutoka misingi ya jengo; na kuepuka mifereji yote ya matumizi ya umma. Ili zionekane asili, bustani za maji ya mvua kawaida huwa duara au zilizojipinda na huwa na kipimo cha angalau mita 2-3². Hususan, bustani ya maji ya mvua huwa na ukubwa wa asilimia 20 ya eneo lote ambalo litaingiza maji ndani ya bustani hiyo.
2. Ondoa sakafu za mawe, vigae vya saruji au sehemu za lami na magugu. Kisha chimba mtaro wa sentimita 15-30 kwenye udongo ukifuata njia ya bustani ya maji ya mvua. Rundika udongo uliochimbwa, uhakikishe kuwa umeteremka na pembe zake zimejipinda.
3. Elekeza mfereji wa kutoa maji paani, ukihakikisha kuwa kuna sehemu ya kutoa maji ya mvua yaingie kwenye mfereji mkuu. Tumia kokoto, mawe au changarawe katika safu ya juu ya bustani ya maji ya mvua ili kuchuja.
4. Panda mimea asili ya kudumu, maua na miti kwenye bustani ya maji ya mvua. Chagua aina ya mimea ambayo inavutia wachavushaji (nyuki, vipepeo) na wanyama wanaowinda mbu (kerengende). Pata ushauri wa mtaalam kuhusu aina sahihi ya mimea ya kutumia katika bustani yako ya maji ya mvua. Zingatia ukubwa na mahali ilipo mimea komavu.
5. Tunza bustani ya maji ya mvua mara kwa mara kwa kuondoa magugu au kufungua sehemu zilizozibwa.

Mpango wa **Singapori** wa **Active, Beautiful, Clean Water** hushirikiana na shule kujenga bustani za maji ya mvua shuleni. Bustani hupunguza maji ya mvua ya kilele na kuinua ubora wa maji, huku ikiongeza mazingira ya viumbehai na kutumika kufanya masomo nje ya madarasa ya elimu ya mazingira na maji.

Wadi za jamii

Wadi ni ardhi nyevu ya msimu ambayo hujaa maji ya mvua wakati wa msimu masika au mvua. Ingawa asili ya wadi ni vijijini (asili ya wadi ni majangwa ya Afrika na Arabia), zimechukuliwa kama suluhisho asili katika miji kufungia na kuelekeza kwingine maji ya dhoruba yasiingie na kuuzidia mfumo wa mifereji ya mijini. Mifumo hii midogo ya kimazingira pia hutumika kama vituo vya burudani na huwezesha kilimo cha mijini.

1. Chagua mahali mtaani kwako ambapo maji husongamana mara kwa mara. Tafuta mmiliki wa ardhi hiyo na ufahamu kanuni za upangaji za eneo hilo. Chunguza kama kuna ufadhili wa serikali za mitaa unaopatikana kwa mradi wako.
2. Watambue wanajamii wenye ustadi wa ubunifu, viumbehai na burudani. Usaidizi wa mashirika ya kiserikali au kampuni unaweza kuingilia kati ikiwa kuna mapungufu yoyote ya ujuzi. Washirikishe wapangaji wa manisipaa kuamua ukubwa, umbo na uwezo wa kuhifadhi wadi hiyo. Tengeneza wadi ukijumuisha miundo yote kama vile njia, viti, mapipa na vifaa vya uwanja wa michezo.
3. Hamasisha jamii ichimbe njia na mchanga kutengeneza wadi. Tumia mchanga uliochimbwa kuinua uwanja wa michezo. Hakikisha kuwa kuna sehemu ya kutoa maji ya mvua yaingie kwenye mfereji mkuu. Weka miamba kwenye sehemu ya kuingia na kutoka kwa maji, ili kupunguza kasi yake na kuyazuia kubeba mimea.
4. Panda aina mbalimbali za mimea isiyothiriwa na maji na yenye mizizi inayopenyeza sana karibu na wadi. Jenga vitu vingine (k.v. njia, viti, mapipa, vifaa vya uwanja wa michezo, taa za barabarani zinazotumia jua, na ubao au ngao inayoorodhesha wadhamini).
5. Panga sherehe ya ufunguzi, ukiwaalika viongozi wa jamii na vyombo vya habari vya eneo lako. Chagua kikundi au shirika litakalowajibikia utunzaji wa wadi.

Amsterdam Rainproof inakusudia kuunda mji ambao unastahimili zaidi kiasi kikubwa cha mvua. Mradi huo uliunda wadi kama sehemu ya maendeleo mapya ya jamii mjini Stadstuin Overtoom, kuboresha hifadhi, upenyezaji na ubora wa maji pamoja na mazingira ya viumbehai; kufanya wadi hii kutimiza kazi nyingi zenye manufaa.

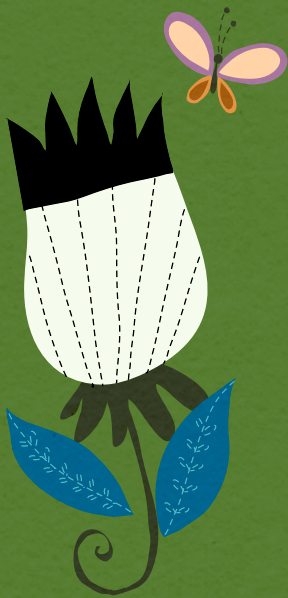

Kumbi za bluu na kijani

Korido za bluu na kijani huchanganya suluhisho tofauti za kiasili, kama vile mifumo ya mifereji ya maji iliyopandwa mimea, vijito, mbuga, mitaa iliyopandwa miti na bustani za maji ya mvua pamoja na kuta, paa na barabara za bluu na kijani. Pamoja, hatua hizi huunda mtandao ambao maji ya ziada yanaweza kutiririka, mazingira ya viumbehai yanaweza kustawi na watu wanaweza kupumzika, kutembea au kuendeshea baiskeli. Mitandao hii imethibitishwa kuongeza ubora wa jiji kama makazi, pamoja na ustahimilivu wake dhidi ya mabadiliko ya hali ya hewa.

1. Tathmini hali ya suluhisho zilizopo za asili kama vile mbuga, maeneo nyevu ya mijini, paa za kukuza mimea na barabara zilizo na miti. Ziweke alama kwenye ramani na uongeze maelezo muhimu kama vile maeneo ya mafuriko, sehemu za joto mijini na mazingira yenye viumbe.
2. Chambua ramani ili ubaini sehemu zilizokosekana ambazo zinaweza kusaidia maji kutiririka, viumbe hai kustawi na watu kupumzika, kutembea au kuendesha baiskeli. Tembelea maeneo haya ukiwa na washirika wakuu ili kubaini hatua zinazohitajika ili kuanzisha miunganisho.
3. Unda mtandao uliunganishwa vizuri. Kisha, kwa kila suluhisho la kiasili, chagua pembejeo na ueleze manufaa. Weka vipaumbele vya miradi na utafute idhini zinazohitajika.
4. Anza kwa hatua za gharama nafuu ambazo zinaanzisha miunganisho ya haraka na rahisi kutekeleza, n.k. ukifunika kuta na mimea ya kuangikwa; kuweka paa lenye mimea kwenye kituo cha basi.
5. Watie moyo wakaazi wa jamii washiriki na kuanzisha miradi kabambe zaidi. Zingatia kufunga ubao au jalada la maelezo au katika kila eneo ili wageni waweze kupata maelezo zaidi kuhusu mpango wa korido.

Mradi wa **Medellin Green Corridors** ulihusisha kupanda miti na vichaka (pamoja na mitende) kuunganisha sehemu 12 zilizo na mito, vilima, mbuga na makutano ya barabara. Mpango huo umesaidia kupunguza joto la eneo hili kwa 2°C, kupunguza athari ya joto mijini na kuongeza ubora wa hewa kwa kunasa chembechembe katika jiji la pili kwa ukubwa nchini Kolombia.

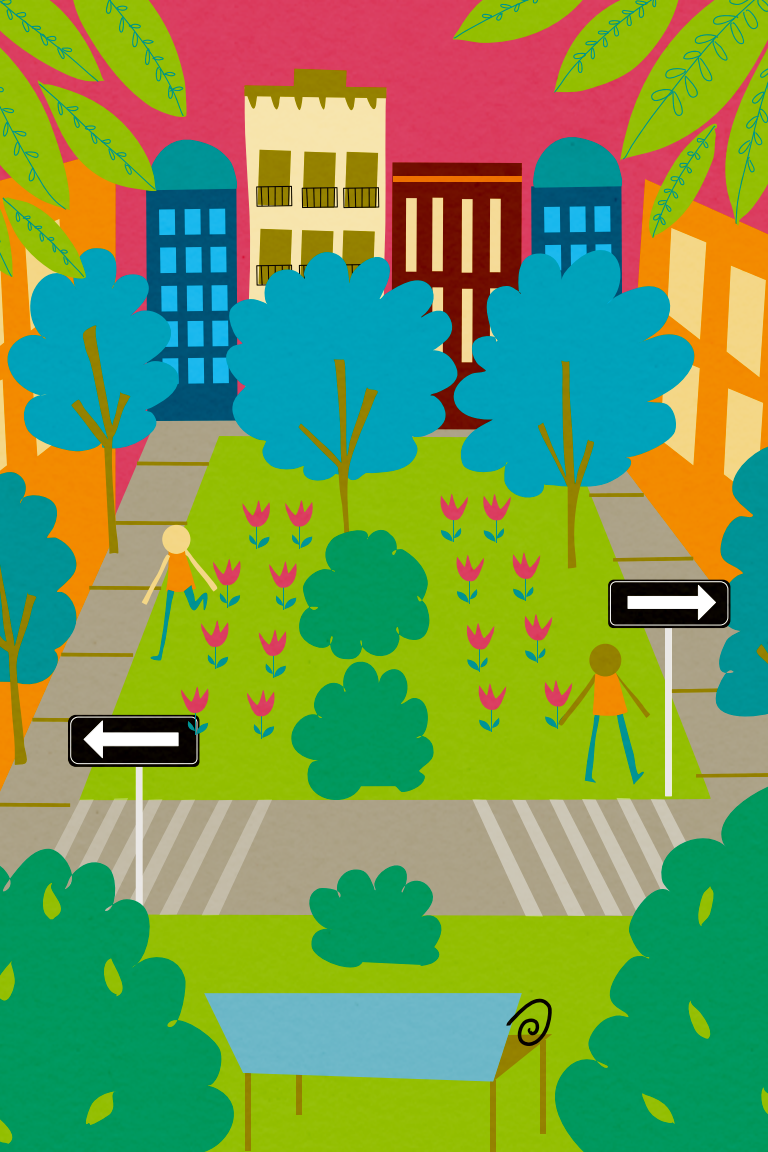
Ushirikiano wa kimataifa

Suluhisho za kiasili ni njia bora ya kuboresha ustahimilivu wa miji na kukabiliana na mabadiliko ya hali ya hewa. Manufaa yake yanajumuisha usalama wa maji (kuzuia mafuriko) na upatikanaji (usambazaji), upatikanaji wa chakula na uboreshaji wa afya kwa kupoza miji wakati wa mawimbi ya joto, kuboresha hali ya hewa na kutoa nafasi za burudani.

Shughuli hizi zinahusiana moja kwa moja na Lengo la Maendeleo Endelevu (SDG) ya 11: «kufanya miji na makazi ya watu kuwa jumuishi, salama, stahimilivu na endelevu»; na, haswa, kuchangia Azimio la 11.7: «kuwawezesha watu wote kufikia sehemu salama, jumuishaji na rahisi za umma zenye mimea, hasa wanawake na watoto, wazee na watu wenye ulemavu.» Pia zinachangia SDG ya 13: «chukua hatua ya dharura kukabiliana na mabadiliko ya hali ya hewa na athari zake» na hasa, Azimio la 13.1: «kuimarisha ustahimilivu na uwezo wa kukabiliana na hatari zinazohusiana na hali ya hewa na majanga asili katika nchi zote». Pia, zinachangia SDG ya 15, hasa Azimio la 15.9: «kuunganisha maadili ya kimazingira na ya viumbehai katika mipango ya kitaifa na kieneo...».

Pia, shughuli hizi zinachangia katika Mkataba wa Paris wa 2015 na Michango Iliyoamuliwa Kitaifa, Mkataba wa Malengo ya Alchi ya Uanuwai wa Kibayolojia, Mkataba wa Ramsar, na Mfumo wa Sendai wa Kupunguza Hatari ya Majanga.

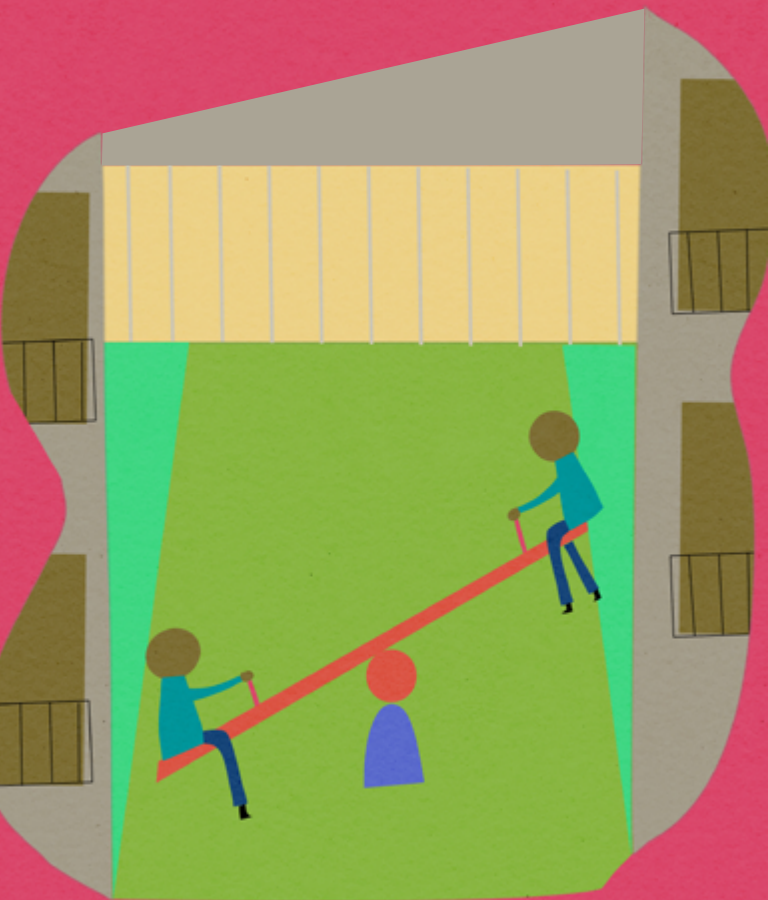
Serikali za mitaa na wizara za kitaifa zinaweza kufadhili suluhisho asili kutoka kwa bajeti za mitaa na kitaifa. Vinginevyo mashirika yasiyo ya kiserikali (ya kimataifa) yanaweza kusaidia kutafuta wafadhili wasio taasisi. Mapendekezo makubwa ya mradi yanaweza kuwasilishwa kupitia wizara za kitaifa kwa mfumo wa Umoja wa Mataifa (kwa mfano UNEP au UNDP) na taasisi za kifedha zinazohusiana kama vile Benki ya Dunia au benki za maendeleo za eneo.

Miji ambapo watu wanaweza kuishi

Kupanuka kwa miji kwa haraka kunaweza kufadhaisha mazingira na afya na ustawi wa wakaazi wa mijini. Kufuatia haya, 'uwezo wa kuishi' umeibuka kama sehemu muhimu ya upangaji miji, maendeleo na uundaji sera. Dhana ya uwezo wa kuishi inaweza kujumuishwa ndani ya mifumo ya miji na majengo ili kuboresha ustawi wa wakaazi wa jiji, huku ikipunguza athari za kimazingira jijini.

Hakuna ufafanuzi mmoja wa 'miji ambapo watu wanaweza kuishi'; lakini, kanuni za kawaida zinajumuisha hewa safi, ufikiaji wa nafasi zenye mimea na mazingira ya kimaumbile, makazi ya bei nafuu, usalama, mshikamano wa kijamii, maji safi na huduma bora za afya za bei nafuu. Vipengele vya kipaumbele cha juu vya jiji ambapo watu wanaweza kuishi hutofautiana kutoka sehemu moja hadi nyingine.

Kukarabati maeneo mijini

Kukarabati maeneo kunaweza kubadilisha sehemu za mijini zilizopuuzwa kuwa mahali pa kuvutia pa umma. Mifano ni kama vile hatua rahisi kama kuweka viti kwenye kona ya barabara yenye shughuli nyingi au kubadilisha sehemu kubwa tupu kuwa uwanja wa kuchezea watoto. Kukarabati maeneo mijini ni mchakato unaoendeshwa na jamii, wa wadau wengi, ambao hunufaisha jamii za karibu kwa kuwa jumuishi, bunifu, shirikikisha na rahisi kubadilisha.

1. Chagua eneo – zingatia sehemu zozote za umma ambazo hazitumiwi au majengo matupu katika jamii kwa mradi wako wa kukarabati maeneo.
2. Pata idhini na ruhusa zinazofaa kutoka kwa serikali ya mtaa.
3. Tambua wadau wengine muhimu, kama biashara zilizo kwenye jamii na wamiliki wa majengo; washawishi na uwahamasishe katika mradi wako.
4. Tembelea eneo la mradi mkiwa timu ya mradi. Unaweza hata kuandaa warsha kwenye eneo la mradi kukuza maoni na miundo ya kwanza.
5. Fanya zoezi la kutathmini rasilimali – ni nani anapatikana kusaidia, anaweza kuchangia nini, wapi na lini? Rekebisha dhana ipasavyo.
6. Anza mradi wako wa kukarabati maeneo – wikendi ni wakati bora wa kuanza kwani kuna watu wengi wanaopatikana.
7. Tathmini rasmi maendeleo yako baada ya wiki 2-3; rekebisha mpango wa utekelezaji ikihitajika.
8. Ukikamilisha, ukabidhi mradi wa kukarabati maeneo kwa mamlaka husika ili waendeleo kuuendesha na kuutunza, au uunde kikundi cha jamii kiendeleo nao.

Wakfu wa **Mmofra Foundation** ni shirika lisilo la faida lililo nchini Ghana ambalo hufanya kazi ya kuimarisha maisha ya kitamaduni na kiakili ya watoto. Katika mradi mmoja wa kukarabati maeneo, wakfu huu ulibadilisha shamba la ekari mbili za sehemu yenye mimea isiyotumika katika eneo la Dzorwulu mjini Accra kuwa mahali pa watoto pa kucheza. Mradi huo, unaitwa Mmofra Place (neni Mmofra linamaanisha «watoto» kwa lugha ya Kiakan) ulifanywa kufuatia ukuaji wa haraka wa mji wa Accra, idadi kubwa ya vijana, na ukosefu wa sehemu salama za umma za watoto kuchezea. Kikundi cha jamii sasa kinawajibika utunzaji wake.

Tamasha ya jamii

Mojawapo ya viashiria vikuu vya mji ambapo watu wanaweza kuishi ni jamii zenye furaha na afya. Na mojawapo ya vipengele muhimu vya jamii yenye furaha na afya ni mshikamano wa kijamii na kitamaduni. Tamasha ya jamii ni njia nzuri ya vikundi tofauti vya watu kufahamiana na kuthaminiana kupitia shughuli za burudani na kitamaduni, huku wakikuza mshikamano wa kijamii.

1. Tambua jamii ambapo ungependa kufanya tamasha hii. Shiriki wazo hili na jamii yako; hamasisha kila mtu ashiriki kwa uchangamfu.
2. Pamoja na washiriki, andaa muhtasari wa mpango wa tamasha hiyo ili kuhakikisha vikundi vyote vya jamii vimeshiriki.
3. Wasilisha muhtasari wa mpango kwa mamlaka ya eneo lako na uombe idhini yake. Pia shirikisha vyama vya jamii.
4. Ukipewa ruhusa, unda kamati ya maandalizi na ufanye mpango kamili wa utekelezaji. Husisha vipengele tofauti kwenye tamasha yako kama vile vibanda, wauzaji wa chakula, muziki, sanaa, mashindano, uwanja wa michezo wa watoto n.k.
5. Kabidhi majukumu kwa wanachama wa kamati ya maandalizi; fanya mikutano ya mara kwa mara kuripoti kuhusu hatua zilizopigwa na kusasisha mpango wa utekelezaji.
6. Hakikisha ujumbe wa tamasha unaangazia maelewano na mshikamano wa kijamii. Tangaza tamasha hiyo kupitia mitandao ya kijamii/vyombo vya habari vya jamii.
7. Fungua tamasha kwa hotuba ya ukaribisho itakayofanywa na mkazi mashuhuri.
8. Baada ya tamasha hiyo, pata maoni kutoka kwa washiriki wa kamati ya maandalizi, wakaazi wa eneo hilo na watu waliohudhuria ili utumie maelezo haya kuandaa tamasha zijazo.

Street Angels Uganda ni shirika lisilo la faida, la kijamii lililo mjini Kampala ambalo hutumia sanaa kuiwezesha jamii. Mwaka 2014, shirika hili liliandaa «tamasha ya vibandani» jijini «kuwawezesha watu wanaoishi katika makazi ya vibanda kwa kukuza ujuzi wao wa ubunifu kupitia sanaa». Lengo la tamasha hiyo lilikuwa kuimarisha mshikamano na umoja wa kijamii kwa kukuza utetezi na mwingiliano wa kijamii, uigizaji na mazungumzo ya kijamii, elimu na kujifunza, ustadi na uwezesaji wa kiuchumi, ufahamu na mabadiliko ya mazingira.

CAR
FREE
DAY

Siku za kutoruhusu magari mjini

Siku za kutoruhusu magari mjini ni hatua ya kufunga barabara fulani jijini kwa siku moja kwa mwezi, kwa mfano, ili watu waweze kuzitumia kuendesha baiskeli, kukimbia, kutembea, kupumzika na kujumuika n.k. Siku za kutoruhusu magari mjini huhimiza mitindo ya maisha yenye afya na siha, kupunguza uchafuzi wa hewa na kuongeza mshikamano wa kijamii.

1. Tambua washirika wakuu wanaohitajika ili kuandaa siku za kutoruhusu magari mjini, pamoja na maafisa wa serikali za mitaa ambao wana mamlaka ya kufunga barabara jijini.
2. Chagua barabara, ukizingatia usafiri wa wakaazi na kuhakikisha barabara kuu zimefunguliwa kwa huduma za dharura.
3. Panga kutumia siku za kutoruhusu magari mjini kuwaalika waendesha baiskeli, watumiaji viatu vya magurudumu na wakimbiaji kwa kufunga njia ndefu kwa watumiaji hawa wanaosafiri kwa kasi. Tenga maeneo tofauti ya shughuli zingine kama vile madarasa ya mazoezi ya mwili yasiyolipishwa, viti vya mikahawa ya muda mfupi na sehemu za watoto kuchezea (k.v. bonde lililojazwa changarawe au dimbwi la kuendesha mashua).
4. Tangaza siku ya kutoruhusu magari mjini kupitia vyombo vya habari vya eneo ili wakaazi wa jiji waweze kupanga kushiriki na wenye magari wapange kutumia njia mbadala.
5. Hakikisha kuna ishara za kutosha siku hiyo ili watu wanaotembea kwa miguu wasiingie kwenye njia za baiskeli au kinyume chake; wasajili watu wa kujitolea wa kuelekeza watu na kujibu maswali yao.
6. Shiriki picha na video za watu wanaofurahia siku ya kutoruhusu magari mjini. Fanya utafiti wa kuridhika kwa watumiaji; tumia matokeo kuamua ikiwa hii inapaswa kuwa huduma ya mara kwa mara katika jiji.

Kila Jumapili kutoka saa 1 asubuhi hadi saa 8 alasiri, jiji la **Bogota, Kolombia**, hufungua kilomita 120 za barabara ya jiji kwa waendesha baiskeli, watumiaji wa viatu vya magurudumu, skuta na watumiaji wa viti vya magurudumu - mtu yeyote anayetumia chombo kisichoendeshwa na mtambo. **Ciclovia** (au «Njia ya Baiskeli»), ina «vituo vya burudani» njiani ambapo watu wanaweza kununua viburudisho, kusikiliza muziki na kupewa mafunzo ya mazoezi, pamoja na shughuli nyingine za kijamii.

Kuchora mistari ya watembea kwa miguu na watumiaji wengine

Katika miji mingi, watembea kwa miguu, waendesha baiskeli na watumiaji wengine wanaotumia vyombo visivyoendeshwa na mitambo wanaendelea kukabiliwa na hatari kubwa wanapovuka makutano ya barabara. Kuashiria wazi njia za watembea kwa miguu nk. kunaweza kusaidia kuimarisha usalama wa kila mtu na kuboresha usafiri kote jijini. Alama za barabara pia hupamba barabara za jiji na kuzifanya zivutie.

1. Tambua mahali ambapo kuweka alama kutaongeza kwa watembea kwa miguu/ watumiaji vyombo visivyoendeshwa kwa mtambo kwa kuhakikisha wako mbali na magari na vyombo vingine.
2. Omba idhini ya mamlaka ya mtaa kwa mradi huu. Kisha, shirikisha vikundi vya jamii, wasanii, shule na wengine, fanya mashauriano ya jamii kuhusu mahali ambapo barabara zinapaswa kuchorwa na uombe maoni ya muundo.
3. Kamilisha muundo na utafute watu wa kujitolea ili wasaidie kuchora.
4. Panga wakati wa kuchora mistari barabarani. Kwa barabara zenye shughuli nyingi zaidi, huenda shughuli hii itahitaji kufanya usiku sana au mapema asubuhi wakati magari ni machache.
5. Omba polisi au kikundi cha jamii kisaidie kufunga eneo hilo unapochora alama. Hakikisha kuna angalau mtu mmoja anayeangalia magari yanayokuja.
6. Nunua vifaa na uanze kuchora. Chagua msanii mkuu achore muundo kwenye njia na kuwaelekeza wengine kuhusu cha kufanya. Inaweza kuchukua siku kadhaa kumaliza kuchora.

Miji kote ulimwenguni inachukua hatua bunifu kwa kuchora barabara/vivuko ili kudumisha usalama wa watembea kwa miguu, waendesha baiskeli na wengine dhidi ya magari. Kwa mfano, jijini **Chongqing, Uchina**, kivuko kilibadilishwa kuwa picha ya mikono inayocheza piano; jijini **Santiago, Chile**, msanii aliunda kivuko kwa kuchora kundi la samaki; na karibu na **Bangkok, Thailand**, wanafunzi walijenga picha ya 3D ya kivuko inayowalazimisha madereva kupunguza kasi wakidhani ni kinundu cha barabarani.

Ushirikiano wa kimataifa

Shughuli nyingi katika Moduli hii zinasaidia watu kubadilisha mitindo na kukabiliana na hali ya hewa. Kwa mfano, siku za kutoruhusu magari mjini hupunguza dioksidi ya kaboni na uchafuzi mwingine; kuchora mistari ya huhamasisha kutembea kwa miguu na watumiaji wengine wa vyombo visivyoendeshwa na mitambo; kukarabati maeneo huhimiza uchakataji taka na huchangia ukuzaji uchumi unaolenga kuondoa taka na kuendelea kutumia raslimali.

Kuna watu wanaochukua hatua ili kuhakikisha mambo haya yanafanywa, na maisha ya wengine huboreshwa kufuatia hatua hizi. Kwa mfano, sherehe za jamii hujumuisha vikundi tofauti vya watu kupitia shughuli za burudani na mwingiliano wa kitamaduni, na kuchangia jamii zenye furaha na afya – kiashiria kikuu cha mji ambapo watu wanaweza kuishi.

Miji ambapo watu wanaweza kuishi pia ni mwafaka kwa mujibu wa vigezo vingi kwa kiwango cha kimataifa, kama vile Ajenda Mpya ya Miji na Malengo ya Maendeleo Endelevu (SDG). Kwa mfano, shughuli hizi za zinaendana moja kwa moja na SDG ya 11: «kufanya miji na makazi ya watu kuwa jumuishi, salama, stahimilivu na endelevu». Inaendana sana na Azimio la 11.3: «kuwezesha ukuaji wa miji ambao ni jumuishi na endelevu, na uwezo kupangia na kudhibiti makazi ya binadamu ambayo ni shirikishi, jumuishi na endelevu katika nchi zote»; Azimio la 11.6: «kupunguza athari za mazingira ya miji kwa kila mtu kila mwaka, pamoja na kuzingatia uchafuzi wa hewa kama kipaumbele»; na Azimio la 11.7: «kuwezesha ufikiaji wa sehemu salama na jumuishi zenye mimea na zinazotumika na umma». Pia zinachangia SDG ya 3: «kuhakikisha maisha yenye afya na kukuza ustawi kwa watu wote kwa kila umri»; haswa, Azimio la 3.6: «kupunguza kwa nusu idadi ya vifo na majeraha ulimwenguni yanayotokana na ajali za barabarani».

Pia, shughuli hizi zinachangia juhudi za nchi kutii Mkataba wa Paris wa 2015.

Onyo la Mapema na Uchukuaji Hatua wa Mapema

Moduli hii inapendekeza shughuli kadhaa zinazosaidia jamii zilizo katika hatari kuelewa na kutumia maelezo ya hali ya hewa kwa ufanisi zaidi, kuwawezesha kuchukua hatua mapema kupunguza hatari na kunufaika kutokana na fursa. Pamoja, shughuli hizi huunda mbinu ya Onyo la Mapema na Uchukuaji Hatua wa Mapema.

Shughuli ya «Kuelewa maelezo ya hali ya hewa» inanua kuwasaidia watu kuelewa hali ya hewa na athari zake katika jamii yao na kuunganisha kwenye huduma ya kitaifa ya hali ya hewa ili wapae utabiri.

Shughuli ya «Chora ramani ya mitandao ya mawasiliano ya jamii» ni njia rahisi ya kuchora ramani ya mtiririko wa mawasiliano ndani ya jamii, ambayo yanaweza kusaidia kuunda mifumo mwafaka ya mawasiliano katika kiwango cha jamii.

Shughuli ya «Buni mfumo wa mawasiliano» inaangazia usambazaji wa maelezo. Ni mwongozo wa hatua kwa hatua kuhusu jinsi ya kutekeleza mfumo wa mawasiliano ili kutuma kwa haraka ujumbe muhimu katika jamii.

Shughuli ya «Vituo vya Kupozaí» inatoa mwongozo wa jinsi ya kuwasaidia wanajamii katika siku za joto kali.

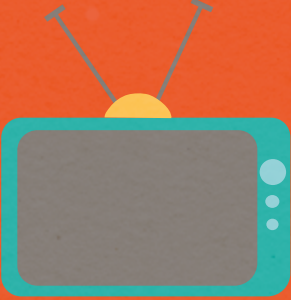

Kuelewa habari za hali ya hewa

Kuelewa jinsi watu wanavyoelewa hali ya hewa na athari zake husababisha ufahamu bora wa athari za hali ya hewa katika maisha ya kila siku ya jamii, na kujiandalia athari hizi.

1. Waulize viongozi wa eneo na wakaazi aina ya hali ya hewa inayoathiri jamii yao zaidi. Wasajili watu wanaotaka kufahamu jinsi hali ya hewa inavyoathiri maisha yao (k.v. wakulima, wavuvi, wafanyabiashara n.k.)
2. Kama kikundi, tambueni hatari kuu za hali ya hewa zinazoathiri jamii (k.v. mvua kubwa, joto kali, upepo mkali). Anza kwa kujadili hali ya hewa athari ambayo imetokea hivi majuzi au zamani, kabla ya kuwaomba washiriki wapige kura kuhusu hatari ambazo zilikuwa na madhara zaidi. (muda usiozidi dakika 30)
3. Kisha, orodhesha athari ambazo zilitokana na hatari hizi, ambazo zinaweza kutofautiana kutoka tukio moja hadi lingine (kwa mfano, mvua kubwa inaweza kusababisha mafuriko madogo wakati mmoja; lakini, wakati mwingine, inaweza kusababisha mafuriko makubwa yanayobeba mifugo na hata nyumba). Panga orodha kutoka athari 'ndogo' hadi 'kubwa'.
4. Tafuta utabiri wa kila siku au wiki **mtandaoni** ambao unatoa habari ya hali ya hewa ya eneo inayojumuisha jamii yako. Utabiri huu unaweza kuwa umechapishwa na huduma ya kitaifa ya hali ya hewa au kampuni ya kibinafsi ya hali ya hewa. (muda usiozidi saa 1)
5. Jadilia hatua ambazo wanajamii wanaweza kuchukua kwa aina tofauti za utabiri. Kwa mfano, ikiwa kipindi cha ukavu kimetabiriwa, huenda huu ukawa wakati mwafaka wa kupanda mazao au kujenga nyumba.
6. Fuatilia utabiri kila mara na umakinike kuhusu hali ya hewa hatari inayoweza kuathiri sana jamii. Shiriki habari za hali ya hewa na wanajamii ili kila mtu aweze kufanya maamuzi kwa wakati unaofaa ili kukidhi mahitaji yao.

Kusini mwa Ethiopia, wanajamii walitambua ukame kama hatari yenye madhara katika jamii yao. Mashirika yasiyo ya serikali katika jamii hii yalishirikiana na Huduma ya Kitaifa ya Hali ya hewa kupata utabiri kuhusu ukame na kuwasiliana na jamii kupitia redio.

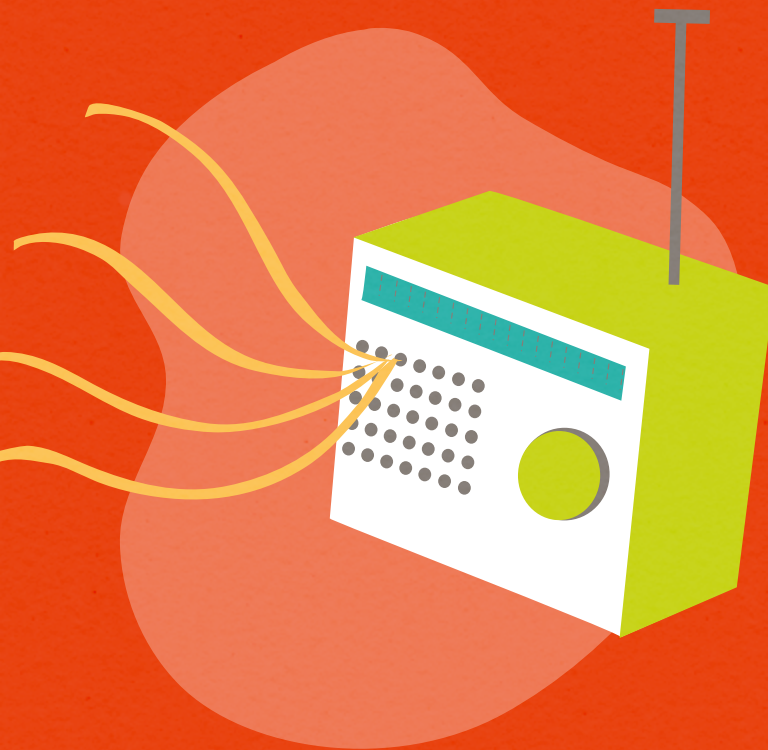

Chora ramani ya mitandao ya mawasiliano ya jamii

Kuchora ramani ya mtiririko wa maelezo huwezesha jamii kuelewa mfumo mpana wa maelezo wa jiji. Ramani hii huonyesha jinsi maelezo huwasilishwa kati ya wanajamii, kupitia njia na miundo mbalimbali. Zoezi hili linaweza pia kutambua vizuizi vya mtiririko wa maelezo. Kuondoa vizuizi kunaweza kuboresha ustahimilivu dhidi ya hali ya hewa katika kiwango cha jamii.

1. Unda kikundi cha wanajamii kujadili jinsi wanavyopata maelezo ya jumla na inayohusiana na hali ya hewa na pia vyombo vya habari wanavyopenda, miundo na changamoto zozote za kupokea maelezo yanayowakabili. Jadili pia aina ya hatua wanazochukua baada ya kupokea maelezo na inachukua muda gani kukamilisha kila hatua.
2. Chunguza eneo lako kutambua miundombinu yake ya mawasiliano (k.v. redio ya jamii) na uelewe matumizi ya huduma za eneo au majengo ya umma katika kushiriki maelezo.
3. Fanya mahojiano yasiyo rasmi na vyombo vya habari vya eneo, watunga sera na watoa data ili ukusanye maarifa ya kina ya mahitaji na upendeleo wao wa maelezo. Hatua hii pia itaonyesha jinsi maelezo yanavyowasilishwa, na wakati gani, pamoja na miundo tofauti inayotumiwa na maoni kuhusu changamoto kuu.
4. Ukitumia maelezo yote uliyokusanya, chora ramani ya mfumo wa mfumo wa maelezo ya eneo lako. Hasa, tambua watendaji na vituo vya habari za hali ya hewa. Huenda utahitaji kuweka rangi kuashiria aina tofauti za watendaji (k.v watoa maelezo, waamuzi, wapokeaji wa maelezo). Katika mchoro wako wa mtandao huu, tafuta njia za kusitiza njia maarufu na mwafaka, na njia za kutambua watendaji ambao wanaongeza ubora wa maelezo wanayoshiriki.

Mwezi Juni 2019, timu ya **Resurgence** ilishiriki katika tamasha ya **Understanding Risk Field Lab** – tamasha ya sanaa na teknolojia ya mwezi iliyofanyika mjini **Chiang Mai, Tailandi** – ili kuchambua hatari za mvua kali na mafuriko katika jamii ya Nong Hoi kwa kuchora ramani ya mfumo wake wa maelezo. Kupitia warsha zilizowashirikisha wakaazi, ziara za maeneo na mahojiano ya watendaji muhimu, muhtasari wa ramani ya mtandao wa habari wa Chiang Mai uliundwa.

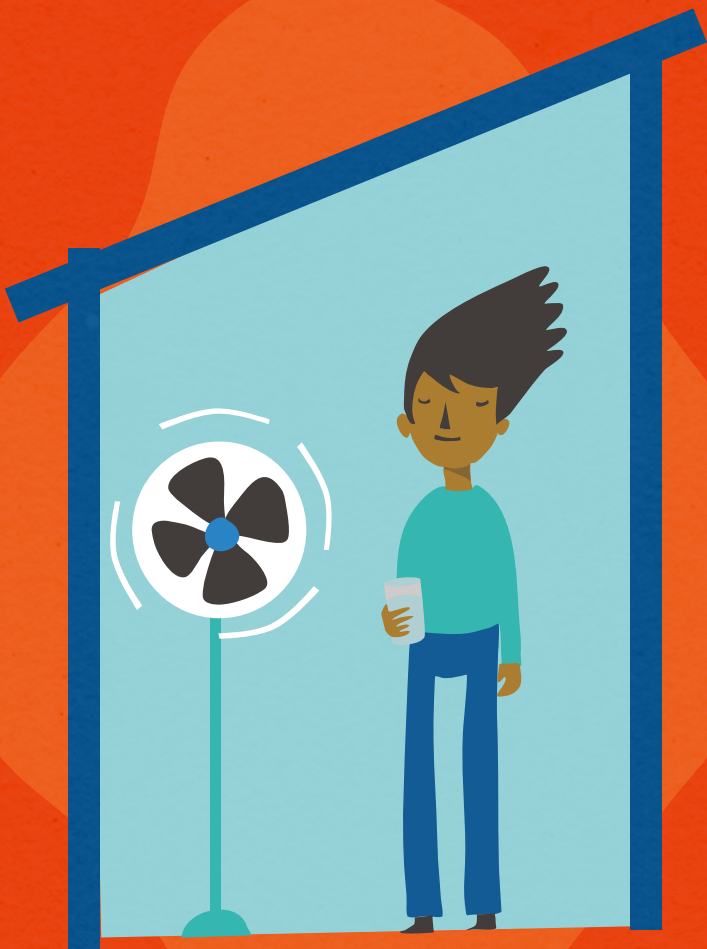

Kubuni mfumo wa mawasiliano

Buni mfumo wa mawasiliano wa njia mbalimbali ili kusaidia jamii kushiriki ujumbe muhimu kwa haraka. Hii inapaswa kuzingatia njia ambazo wakaazi wa eneo tayari wanashiriki maelezo katika jamii. Njia hizi zinaweza kujumuisha kusambaziana - ambapo kikundi kimoja cha wapokeaji husambaza ujumbe kwa wengine; mafunzo - ambapo watu muhimu wanajifunza jinsi ya kutuma ujumbe kupitia njia maalum; na kutuma maoni - ambapo watumiaji wote wa mfumo wa mawasiliano huripoti njia zinazofanya kazi vizuri na mahali ambapo maboresho yanahitajika.

1. Tambua njia bora zaidi za mawasiliano. Andaa mkutano wa wawakilishi wa eneo lako kujua jinsi watu wanavyoshiriki maelezo ya kuamnika na kukusanya maoni (pongezi au malalamiko) kwenye njia za mawasiliano wanazotumia sasa. Njia zingine zinaweza kutuma mawasiliano kwa sekta fulani za jamii kwa ufanisi zaidi kuliko zingine, yaani, huenda watu wazee wanapenda kutumia SMS; nao watu wachanga huenda wanapendelea programu za ujumbe wa kijamii kama vile WhatsApp.
2. Tambua wahusika wakuu wa kila kituo. Ukiamua kutumia shule ili uwasiliane na watoto na wazazi wao, utahitaji kushirikiana na walimu wakuu. Kwa mfano ikiwa unataka kusambaza ujumbe kupitia ukurasa wa Facebook wa shule, pia utahitaji kuwasiliana na msimamizi.
3. Shirikiana na viongozi wengine wa njia za mawasiliano katika eneo lako. Eleza lengo unalotaka kutumiza. Waombe wasambaze ujumbe muhimu wa hali ya hewa na wachukue maoni kutoka kwa wapokeaji.
4. Jaribio na ukaguzi. Sambaza ujumbe wa jaribio ili uone jinsi mfumo wa mawasiliano unavyofanya kazi. Fanya marekebisho yoyote yanayohitajika.
5. Fuatilia maoni kutoka kwa wapokeaji na viongozi ili urekebishe na kuboresha ujumbe wako.

Kikundi cha maendeleo ya jamii mtaani **Kibera** (makazi ya vibanda jijini **Nairobi, Kenya**), kilishirikiana na Idara ya Hali ya Hewa ya Kenya na viongozi wa eneo kubuni mfumo wa mawasiliano ya hali ya hewa. Mfumo huu husambaza habari za hali ya hewa na ushauri unaohusiana na hali ya hewa kwa na zaidi ya wakaazi 500,000 kila siku kupitia kituo cha redio cha jamii, ukurasa wa Facebook, kikundi cha WhatsApp na SMS. Pia kuna kituo cha kukusanya maoni.

Vituo vya Kujipoza

Vituo vya kujipoza ni mahali ambapo watu wanaweza kupumzika na kujipoza wakati wa joto kali. Vituo hivi vinatumiwa na wasafiri, wafanyakazi wa nje ya majengo na watu wazee – mtu yeyote anayekabiliwa na joto kali sana na yupo katika hatari ya kuathiriwa na joto. Kama hatua ya mapema, vituo vya kupoza ni rahisi kutekeleza na hutumia bajeti ndogo. Vituo hivi ni hatua inayookoa maisha katika jamii zinazokabiliwa na wimbi la joto.

1. Angalia utabiri wa hali ya hewa na hasa maonyo yoyote ya hali ya hewa ili kujiandalia vipindi vya joto kali.
2. Tambua eneo mwafaka linalofikika kwa urahisi na linalowafaa wanajamii ambao huenda wanakabiliwa na joto kali, kwa mfano, Ofisi za Shirika la Msalaba Mwekundu, majengo ya umma au nafasi zinazotengwa na sekta binafsi. Unaweza pia kuzingatia kuanzisha kituo kinachohamishwa ili ufikie watu zaidi kwa kutumia mabasi au mahema ya kupoza.
3. Kwenye kituo hiki, weka vifaa vya kupoza kama vile vivuli, vipepeo, vinyunyizi vya maji baridi au viyoyozi vingine vya hewa. Hakikisha kuna mzunguko mzuri wa hewa.
4. Andaa viburudisho vya wageni – kwa mfano, maji baridi au juisi ya matunda. Taulo zenye unyevu pia ni njia nzuri ya kupoza joto.
5. Andaa mabango au vipeperushi kuhusu hatari za joto. Tumia michoro kuwasaidia watu kufika kituoni na kuelewa ujumbe. Waeleze wageni hatari wageni za joto.
6. Sikiliza maoni watu wa kujitolea na wanajamii ambao walitembelea kituo cha kujipoza ili ufanye marekebisho / maboresho baadaye utakapoweka kituo kingere wakati joto kali litatabiriwa.

Mwezi Julai 2019, jiji la **Hanoi, Vietnam** liliathiriwa na mawimbi ya joto huku joto kali lililodumu kwa muda mrefu likifikia 47.5°C. Ofisi ya Shirika la Msalaba Mwekundu na hema ziliwekwa vifaa vya kupoza ili kuwahudumia watu waliohatarishwa na joto kali. Wageni walipewa viburudisho na mapumziko yaliyohitajika sana ili wapate nafuu kutokana na athari za joto kali. Vituo vya kujipoza vilisimamiwa na watu wa kujitolea wa Shirika la Msalaba Mwekundu waliofunzwa kutoa Huduma ya Kwanza.

Ushirikiano wa kimataifa

Shughuli zilizo katika moduli hii husaidia jamii na vikundi vilivyo katika hatari kupokea, kuelewa na kutekeleza hatua zilizotolewa katika habari za hali ya hewa kwa kuzifanya ziwe rahisi kueleweka na zinazoifaa jamii zaidi. Moduli hii inajumuisha mfululizo wa shughuli zilizobuniwa kuboresha mawasiliano ya maelezo kwa wakaazi, kwa kutumia njia na watendaji ambao tayari wapo ndani ya jamii. Kwa pamoja, shughuli hizi zinahusiana na Lengo la 13 la Maendeleo Endelevu: «Kuchukua hatua ya dharura kukabiliana na mabadiliko ya hali ya hewa na athari zake» na hasa, Azimio la 13.1: «Kuimarisha ustahimilivu na uwezo wa kukabiliana na hatari zinazohusiana na hali ya hewa na majanga asili katika nchi zote» pamoja na Azimio la 13.3: «Kuboresha elimu, kuhamasisha watu na kujenga uwezo wa kibinadamu na kitaasisi kuhusu kupunguza mabadiliko ya hali ya hewa, kukabiliana nayo, kupunguza athari zake na kutoa onyo la mapema kuhusu mabadiliko ya hali ya hewa». Kwa kufanya habari za hali ya hewa rahisi kupata, kuelewa na kutumia, shughuli hizi pia husaidia moja kwa moja Azimio la G-5 la Mfumo wa Sendai wa Kupunguza Hatari ya Majanga ambalo linahamasisha kuongeza «idadi ya nchi ambazo zina habari na tathmini ambayo ni rahisi kufikiwa, kueleweka, kutumika na mwafaka kwa watu katika kiwango cha kitaifa na kieneo».

Mawasiliano bunifu

Moduli hii inaeleza baadhi ya njia unazoweza kutumia mawasiliano bunifu kuhamaisha watu kuhusu masuala ya mijini. Sehemu za mijini zimejaa dhana za ubunifu; hii hapa baadhi ya mifano ya ubunifu ambapo sehemu hizi zinatumika.

Ikiwa mifano ifuatayo inachochea ubunifu wako, unahimizwa ukague zaidi njia zingine za mawasiliano bunifu katika shughuli zako za mijini? Mawasiliano bunifu si tu kuhusu kuwasilisha ujumbe muhimu kwa hadhira pana. Pia yanaweza kusaidia kukuza hisia ya umoja na mshikamano katika kikundi chako cha watu wa kujitolea na washirika wanaofanya shughuli za mijini.

Mawasiliano bunifu huviwezesha vikundi vya mitaa kushiriki kikamilifu katika usambazaji ujumbe wa mijini, na huvuviwa na utofauti wa jamii hizi na aina mbalimbali za ujuzi ambao wanajamii wanatoa.

Usanii wa mijini

Usanii wa mijini huleta watu pamoja kuunda sanaa kama vile michoro ya ukutani, mozaiki na sanamu. Kwa kubuni na kuunda sanaa hiyo, watu wanaweza kushiriki maono mapya ya jiji, kurekebisha sehemu zake kwa rangi maridadi na kuwasilisha ujumbe muhimu kuhusu mada kama vile utamaduni, afya au hata mabadiliko ya hali ya hewa au majanga ya asili. Usanii wa mijini unaweza kuhamasisha watu, kung'arisha maisha ya wenyeji na kukuza usawa na ujumuishaji.

1. Mamlaka za mitaa, vikundi vya jamii, shule na wasanii wanaweza kusaidia kuunda dhana za sanaa itakayowekwa na kutambua nyenzo, pamoja na vifaa na watu wa kujitolea. Ili kupunguza gharama kabisa, zingatia kuwaomba wahisani wa eneo kama wanaweza kutoa nyenzo zenyewe badala ya pesa.
2. Fikiria sehemu za jiji ambazo hazitumiki, labda kwa sababu ya hazivutii, hazina faida au kuna uhalifu. Zingatia sehemu zisizosogezwa kama vile majengo ya serikali na sehemu zinazosogezwa kama mabasi ya jiji. Tambua sehemu, tafuta idhini zinazohitajika, na uchague mada au ujumbe. Chora muundo wa sanaa itakayochorwa na uonyeshe jinsi itakavyobadilisha sehemu hiyo. Shiriki muundo na dhana kwa kila mtu anayehusika.
3. Wasajili watu wa kujitolea na upange jinsi ya kubuni sanaa hiyo – inaweza kuchukua siku chache au wiki kadhaa kumaliza kazi hiyo, kulingana na ukubwa wa mradi na idadi ya watu wanaohusika.
4. Kuwa mbunifu! Zingatia usalama wa watu wa kujitolea ikiwa wanafanya kazi nje ya majengo, katika sehemu za juu, wakitumia vifaa vyenye ncha kali, au wanafanya kazi katika eneo lisilo salama/lisilo na mwanagaza katika jiji. Chapisha hatua mlizochukua kwenye mitandao ya kijamii na ushirikishe vyombo vya habari vya eneo.

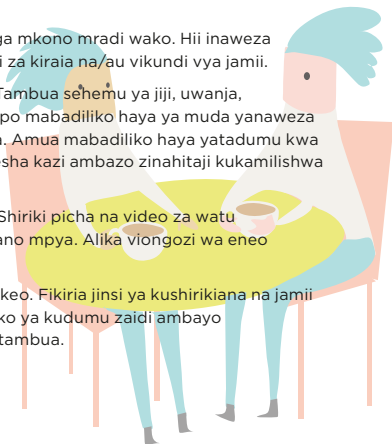
Mwaka wa 2007, kitengo cha **Shirika la Msalaba Mwekundu la Marekani kilicho Eneo la Ghuba ya San Francisco** kilishirikiana na kampuni ya huduma katika jamii hiyo, mtoa huduma ya afya wa kitaifa na kampuni ya matangazo. Pamoja, waliweka michoro ya ukuta ya muda kote jijini ikionyesha uharibifu unaoweza kusababishwa na tetemeko baya la ardhi. Kampeni hiyo ya siku mbili ililenga kuchochea familia kuweka mipango ya kujiandalia janga hili.

Upanuzi wa miji kimkakati

Miji kote ulimwenguni hutumia miradi ya muda mfupi, inayoweza kubadilishwa ili kuendeleza malengo ya muda mrefu yaliyowekwa mapema yanayohusiana na utumiaji wa sehemu za umma nk. 'Upanuzi wa miji kimkakati' kama unavyojulikana, unahusu vitendo. Huu ni mtazamo unaoongozwa na jiji, shirika na/au raia kushughulikia changamoto katika mazingira yaliyojengwa, kwa kutumia hatua za muda mfupi, za gharama nafuu na zinazoweza kupanuliwa ili kuchochea mabadiliko ya muda mrefu. Mifano inajumuisha kugeuza maegesho yaliyoachwa kuwa mkahawa wa muda; kuchora mistari kwenye vivuko katika eneo lenye magari mengi; na kuongeza vyungu vya mimea kwenye sehemu ya kando ya barabara yenye mimea.

1. Chunguza changamoto za mazingira yaliyojengwa ya jiji lako uchague zile ambazo ungependa kushughulikia. Chagua changamoto moja na ubuni dhana ambazo zinaonyesha jinsi changamoto hii inaweza kukabiliwa kwa kufanya mabadiliko ya muda mfupi.
2. Wasajili washirika mwafaka wa kuunga mkono mradi wako. Hii inaweza kujumuisha mamlaka za mitaa, taasisi za kiraia na/au vikundi vya jamii.
3. Pangia tamasha ukiwa na washirika. Tambua sehemu ya jiji, uwanja, maegesho, njia au eneo lingine ambapo mabadiliko haya ya muda yanaweza kufanywa. Tafuta idhini zinazohitajika. Amua mabadiliko haya yatadumu kwa muda gani (kawaida siku 1-7); orodhesha kazi ambazo zinahitaji kukamilishwa na uzikabidhi kwa timu.
4. Chukua hatua na unakili maendeleo. Shiriki picha na video za watu wanaotumia sehemu yenye mwonekano mpya. Alika viongozi wa eneo wajionee wenyewe.
5. Zungumza na washirika kuhusu matokeo. Fikiria jinsi ya kushirikiana na jamii na serikali za mitaa kufanya mabadiliko ya kudumu zaidi ambayo yanakabiliana na changamoto ulizozitambua.

Jijini Lusaka, Zambia, upanuzi wa miji kimkakati ulitumika kuhamasisha jamii kuhusu hatari za joto kali jijini na kupendekeza hatua muhimu za kuchukuliwa wakati wa mawimbi ya joto ili kuzuia athari za afya dhidi ya binadamu. Siku ya shughuli hii ilijumuisha vituo vya kujipoza vyenye miavuli na vidimbwi vya miguu, kupiga ngoma na ushairi wa makazi ya vibandani.

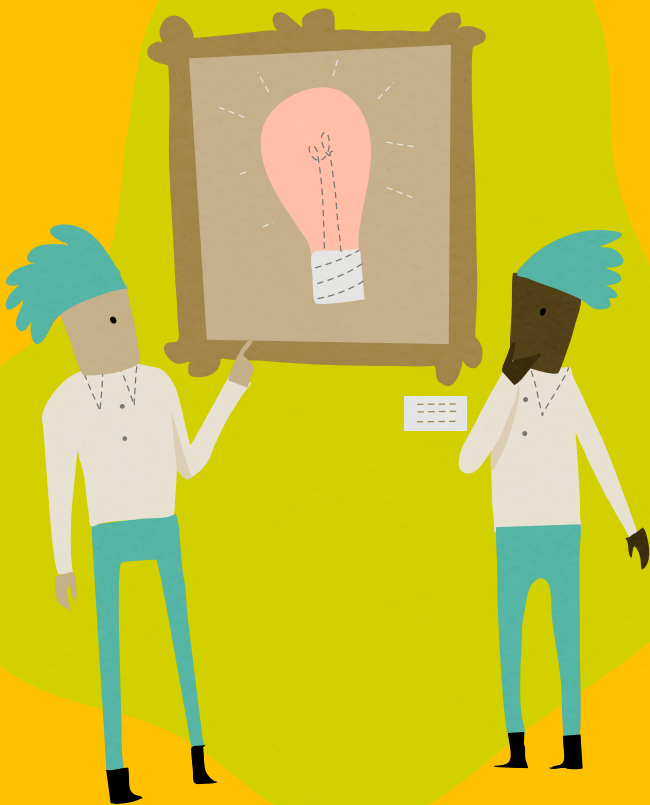

Shughuli ya ghafla ya kundi

Shughuli ya ghafla ya kundi ni hatua inayoonekana kuwa ya ghafla lakini imepangwa kulihusisha kundi kubwa la watu, katika sehemu ya umma, ambapo wanafanya shughuli kwa muda mfupi kisha kutawanyika. Shughuli ya ghafla ya kundi hukusudiwa kuvutia umma kwa njia ya kuburudisha na kutuma ujumbe, kama vile jinsi ya kujikinga wakati wa joto.

1. Anzisha kikundi cha watu wa kujitolea kutoka chuo cha uigizaji au kikundi cha jamii. Amua mahali pa kufanya shughuli ya ghafla ya kundi kulingana na watu wanaohitaji kusikia ujumbe wako, na mahali ambapo watu hawa hupatikana jijini.
2. Jadili mambo matatu makuu ambayo unataka kuwasiliana kuhusu. Kwa mfano, vidokezo muhimu kuhusu mawimbi ya joto vinaweza kujumuisha: hatari (kwa mfano mawimbi ya joto husababisha kifo); hatua za kujilinda (kwa mfano jilinde kwa kukaa nyumbani wakati kuna joto zaidi mchana); na uwajulishe umma kuhusu hatari inayokaribia (kwa mfano, wimbi la joto litafika Jumamosi).
3. Tumia ubunifu wa kikundi kukuza njia ya kuwasilisha ujumbe huu na kuwasiliana na watu wa eneo lako. Kwa mfano, unaweza kuchukua muziki wa wimbo maarufu na kubadilisha maneno na kuweka ujumbe wako muhimu. Au unaweza kuunganisha maneno fulani na mtindo fulani wa densi. Kuwa mbunifu!
4. Fanya mazoezi na uwasilishe. Shughuli ya ghafla ya kundi inayofanikiwa itavutia umati mkubwa na kuonyeshwa kwenye mitandao ya kijamii au vyombo vya habari vya eneo lako.

Mjini New Delhi, India, watu wa kujitolea wallandaa shughuli ya ghafla ya kundi na kuwasilisha ujumbe rahisi kuhusu joto kali: kunywa maji zaidi, kufunika kichwa chako na “kupumzika sana” kati ya saa sita na saa tisa (12:00 na 15:00) – saa za siku zenye joto kali zaidi. Walifanya shughuli ya ghafla ya kundi kwenye uwanja wa ndege na soko lenye shughuli nyingi kuwajulishe wageni na wakaazi kuhusu jinsi ya kukabiliana na joto kali.

Fanya tukio la mchezo wa kubuni katuni

Mchezo wa kubuni katuni unajumuisha kubuni na kubadilisha katuni moja kwa moja ukisaidiwa na mchora katuni na kutumia maoni kutoka kwa hadhira ili kupata maoni. Vibonzo vinaweza kuwasilisha ujumbe kwa njia rahisi na ya-kuvutia.

1. Chagua mada. Inaweza kuwa mada yoyote ya mijini, kama vile kujenga jiji lenye afya na ambapo watu wanaweza kuishi, au kudumisha usalama jijini.
2. Mpe mchora katuni wa eneo lako fursa ya kushiriki. Mwombe mchora katuni aunde rasimu za kwanza zinazozingatia changamoto na fursa za mada.
3. Tafuta na uweke nafasi kwenye ukumbi; alika idadi ndogo ya watu kujiunga katika mchezo wa kubuni katuni; hakikisha hafla hii ina vifaa muhimu.
4. Toa utangulizi wa mada ili kufungua mchezo wa kubuni katuni na kuwawezesha watu waanze kufikiria. Chambua hafla hiyo, labda kwa kuwaalika watu kutoa maoni yao kuhusu mada na/au kumwomba kila mtu katika hadhira achangie wazo moja.
5. Onyesha rasimu za kwanza za katuni kabla ya kuwaomba washiriki waziangalie na kushiriki na wengine maoni yao kuhusiana na katuni.
6. Kisha waalike washiriki wajiunge na mkutano mkuu na washiriki maoni yao kuhusu katuni hizo. Wakati huo huo, mwombe mchoraji katuni arekebishe rasimu za kwanza kulingana na maoni ya watazamaji.
7. Shiriki katuni za mwisho na watazamaji. Waalike watu kutafakari kwa ufupi kuhusu kile walichojifunza. Mshukuru rasmi mchora katuni na washiriki kabla ya kufunga hafla hiyo.

Mchezo wa kubuni katuni ulipangwa kuchunguza masuala tata, yanayohusana ya miji kwa kuwahusisha wawakilishi wa mikoa kutoka mkoa wa **Andalucia Uhispania**, mkoa wa **Nouvelle-Aquitaine Ufaransa**, mkoa wa **Dolomites Italia** na mkoa wa **Glasgow Uskoti**. Akitumia maoni ya washiriki, mchora katuni aliunda michoro kuhusu kufanya mabadiliko ya muda mrefu na ya kudumu licha ya mapungufu ya mipango na sera za muda mfupi za wakati wa uchaguzi. Baada ya shughuli hiyo, katuni zilishirikiwa kwa upana zaidi ili kuchochea mabadiliko muhimu.

Ushirikiano wa kimataifa

Yakiyorekodiwa vyema, mawasiliano bunifu yanaweza kuwa mifano bora ya ubunifu na uanaharakati wa mijini na – kuonyesha dhana na suluhisho kwa hadhira ya kimataifa. Picha na video zinaweza kushirikiwa kwa njia pepe kuangazia hoja muhimu, kuonyesha mawasiliano bunifu na kujumuisha sera ya kimataifa.

Mawasiliano bunifu ni mwafaka hasa katika kiwango cha sera za kimataifa ikiwa shughuli zilizoratibiwa zitafanywa kwa wakati mmoja katika maeneo ya miji kote ulimwenguni. Kuunganisha mawasiliano bunifu na hafla za kimataifa – kwa mfano, zinazohusiana na sayansi, matibabu, michezo, teknolojia au siasa – ni njia nyingine ya kuhakikisha kuwa ujumbe umetumwa kote duniani na unaleta mabadiliko.

